

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Insatratni oddelci: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.

Računi pri post. ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126 Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Balkanski sporazum

Sestanek zunanjih ministrov Grčije, Jugoslavije, Rumunije in Turčije v naši prestolnici ni bil presenetljiv dogodek, vendar pa je eden najvažnejših v zadnjih mesecih. Javnost je bila pripravljena na nanj s celo vrsto političnih pojavov, ki so bili v vzročni zvezi z beograjsko konferenco balkanskih zunanjih ministrov. Predvsem je treba omeniti velikopotezno zunanje-politično vzpodbudo, ki jo je dal naš vladar in ki je ustvarila prepotrebno psihološko ozračje, v katerem so se nadaljnji dogodki lažje razvijali in dobivali konkretnije poteze. Potovanja vladarjev in zunanjih ministrov balkanskih držav so vzbujali pozornost po vsej politični Evropi. Svetovni tisk ni nikdar zanemarjal Balkana, vendar pa po ogromni večini ni nikdar poročal o njem posebno ugodno. Toliko pozitivnih vesti, kakor jih je prišlo v zadnjih mesecih z Balkana, niso svetovni listi beležili že dolgo časa. Svet začne odpirati oči in se vpraševati: Od kod te velike izpremembe na polotoku, ki so ga še nedavno imenovali v diplomatskem žargonu »evropski vojni kotel«?

Najzanimivejše je pri vsem tem, da je poročanje o izpremenbah političnega razpoloženja na Balkanu natanko pokazalo, koga ti pojavi iskreno vesele in komu niso všeč. Vsi krogi, ki so zainteresirani na miru in sporazumu v Evropi, so z vidnim zadovoljstvom naglašali pozitivne strani balkanskega dela za sporazum in so jih skušali podpreti z bodrilnim presojanjem položaja. Zato pa je revizionistični tisk, ki si obeta izpolnitve svojih upov od nereda v Evropi in ki kuha svojo politično juho na vročem ognju mednarodnih strasti, že takoj v začetku ironično izražal dvome. Nekateri italijanski listi so pisali, da za kakršenkoli sporazum med balkanskimi narodi ni stvarne podlage, ker nimajo razen meja nič skupnega, a to je v današnjem mednarodnem položaju premalo.

In vendar je bil v nedeljo parafiran dogovor ministrov Jevtića, Titulescu, Maksimosa in Ruždi beja, ki tvori osnovo balkanskega pakta. Geslo »Balkan balkanskim narodom« je doživelo najjačšo svojo podkrepitve po 1. 1912. Storjen je bil največji, zgodovinski pomembni korak k balkanskemu Locarnu. To, kar je bilo še pred nekaj meseci zelo megleno in skoraj pobožna želja, to, kar se je še nedavno videlo politično nerealno, je v nedeljo postalo politično dejstvo.

Uspeh beograjske konference zunanjih ministrov štirih balkanskih držav pomeni predvsem uspeh ideje Balkana kot zajednice svobodnih in prijateljskih narodov, v drugi vrsti pa uspeh ideje Društva narodov, arbitraže in mirovne misli. Četudi z rezultatom beograjskega sestanka zunanjih ministrov ni rešen balkanski problem v celoti, saj se Bolgarija in Albanija nista udeležili, je vendar ustvarjen okvir, v katerem se bo v bodoče gibal in razvijala meddržavna politika balkanskih držav. Poudarjeno je načelo, da ta politika ne sme biti drugačna kakor sporazumna in mirovna; še več, za to načelo so bile prvič po svetovni vojni ustvarjene mednarodno veljavne garancije.

Beograjski pakt bo kmalu v Atenah podpisani in nato objavljen. S tem bo prekrizan marsikak napačno postavljen naklep in načrt, Evropa pa bo dobila nov primer, kako je treba z regionalnimi sporazumi utrjevati mir na našem težko preizkušenem kontinentu. Mala antanta je dobila novo moralno oporo; dve njeni članici sta razširili ista mednarodno-politična načela na dve drugi balkanski državi. Sedaj imajo iskreni prijatelji miru toplo željo, da se najde možnost za pristop Bolgarije. Dobro vemo, da ne bo lahko odpraviti obstoječih ovir in da bo za razširjenje pakta v to smer potrebne mnogo državniške modrosti in vzajemnega razumevanja. Ne dvomimo pa, da je popoln sporazum balkanskih narodov mogoč v tistem hipu, ko vsi priznajo načelo balkanske skupnosti in izključijo iz svoje politike sugestijo tujih narodov ter odklonijo vse diplomatske spletke. Štirje balkanski narodi so se že izrekli za balkansko idejo, Bolgarska pa bo morala voliti med njo in politiko, ki jo vodijo razdirajoče sile v Evropi. Prepričani smo, da bo prej ali slej vstopila tudi ona v čvrsti balkanski mirovni blok.

Beograjski sporazum pomeni še nekaj drugega: namreč svečan pogreb tistega »balkanizma«, s katerim srednjeevropski in zapadni tisk straši že celo stoletje. Srednja in zapadna Evropa sta se neprestano čutili ogroženi od nekega balkanizma, ki je živel v prenapeti domišljiji nekaterih politikov in publicistov. Danes, po daljnosežnih spremembah zadnjih petih ali desetih let, lahko mirno trdimo, da se nekateri narodom psovanje z balkanizmom kot sinonimom barbarstva in zaostalosti temeljito maščuje. Če so bili na Balkanu, kjer so se narodi šele pred enim stoletjem otreli večstoletne otomanske sužnosti, kakšni

PRED PODPISOM POGODBE O BALKANSKEM SPORAZUMU

Balkanski pakt med Jugoslavijo, Rumunijo, Grčijo in Turčijo, ki je bil v nedeljo parafiran v Beogradu, bo slovesno podpisan v četrtek v Atenah

Beograd, 5. februarja. p. Sestanek zunanjih ministrov Jugoslavije, Rumunije, Grčije in Turčije v Beogradu se je končal s popolnim uspehom. Včeraj ob 16. so zunanji ministri gg. Jevtić, Titulescu, Maksimos in Ruždi beja parafirali besedilo pogodbe o balkanski zvezi. Ob 19.15 pa je bil izdan za javnost naslednji komunikat:

Štirje zunanji ministri Grčije, Turčije, Rumunije in Jugoslavije so se sestali 4. februarja 1934 v jugoslovenskem zunanjem ministrstvu ter parafirali končno besedilo pakta balkanskega sporazuma. Sklenili so, da bo slovesno podpis tega dokumenta v Atenah v teku tedna. Besedilo pakta balkanskega sporazuma bo objavljeno po podpisu v Atenah.

Snoči je priredil grški poslanik Melas na čast zunanjim ministrom večerjo v grškem poslanstvu.

Davi ob 8.15 sta odpotovala turški zunanji minister Tevfik Ruždi beja in grški zunanji minister Maksimos v Atene. Na postaji so se poslovili od njiju zunanji ministri Bogoljub Jevtić s soprogo, višji uradniki našega zunanjega ministrstva ter člani rumunskega, tur-

škega in grškega poslanstva. Ministra sta odpotovala v posebnem salonskem vagonu, ki ga jima je dal na razpolago ministrski predsednik Nikola Uzunović. Do meje spremlja oba zunanja ministra tajnik našega zunanjega ministra gosp. Dragiša Protić. Rumunski zunanji minister Titulescu je še vedno nekoliko bolan in ostane zato še dva dni v Beogradu, da se odpočije. V sredo dopoldne odpotuje skupno z jugoslovenskim zunanjim ministrom v Atene, kjer bo v četrtek slovesno podpisan pakt o balkanski zvezi. Na poti v Atene bosta spremljala našega zunanjega ministra njegov prvi pomočnik, pooblaščen minister Purić in šef kabineta Marković.

Seja vlade

Popoldne je imel ministrski svet v ministrski sobi Narodne skupščine krajšo sejo, na kateri je sprejel na znanje poročilo zunanjega ministra Bogoljuba Jevtića o včeraj parafiranem paktu o balkanski zvezi. Ministrski svet je sprejel poročilo v celoti in je pooblastil zunanjega ministra, da pakt v Atenah

podpiše. O tem sklepu vlade bo izdano posebno službeno poročilo.

Izjava Maksimosa

Nocojšnja »Pravda« je objavila razgovor svojega poročevalca z grškim zunanjim ministrom Maksimosom, ki mu je prisostvoval tudi turški zunanji minister Tevfik Ruždi beja. Razgovor se je vršil v vlaku na poti med Nišem in našo mejo.

Na vprašanje, ali je pakt perfekten, je Maksimos odgovoril, da je bil pakt sestavljen lojalno in v popolnem soglasju zunanjih ministrov prizadetih držav. Pakt je iz armiranega betona.

Na vprašanje, ali je Bolgariji zagotovljeno mesto v okviru tega pakta, je odgovoril: »Naravno, enako kakor vsem balkanskim državam.«

Na vprašanje, ali bo Bolgarija povabljen k podpisu pakta, je poudaril, da se je to že zgodilo.

Končno ga je novinar še vprašal, koliko let bo trajal pakt. Minister Maksimos mu je odgovoril: »Na to vprašanje bom odgovoril v Atenah. Za sedaj ni določen rok o trajanju pakta.«

Kritičen dan v Parizu

Rekonstrukcija Daladierjeve vlade, ki se danes predstavi parlamentu — V pričakovanju velikih demonstracij v Parizu

Pariz, 5. febr. d. Vsa francoska javnost se bavi s presnovo vlade, do katere je prišlo zaradi odstavitve pariškega prefekta Chiappa v zvezi z afero Staviskoga. Odstavitev Chiappa sta zahtevala, kakor znano, notranji minister Frot in z njim večina Daladierjeve vlade, zaradi česar so podali ostavko finančni minister Piétri in vojni minister Fabry in državni podtajnik za strokovni pouk Doussin, ki so vsi pripadniki desnega centra. Na ponudbo Daladierja je prevzel resor vojnega ministra Paul Boncour, finančni in proračunski minister je postal Marchandeu, Chiappe, ki je bil imenovan za generalnega rezidenta v Maroku, je to imenovanje odklonil.

Po včerajšnji seji vlade je Daladier poročevalcem listov izjavil, da hoče vztrajati pri svojem prejšnjem sklepu, po katerem se mora afera Staviskoga popolnoma razčistiti, in da bo preiskovalni odbor v najkrajšem času dobil popoln seznam vseh oseb, ki so po raznih pariških bankah prejele denar na čke, podpisane od Staviskoga. Daladier je že sestavil vladno deklaracijo, ki bo predložena jutri še ministrskemu svetu. Popoldne se je Daladier sestel s člani radikalno-socialističnega poslanskega kluba, da obnovi z njimi nekoliko skrajšane odnose, preden stopi pred parlament.

Glavni politični dogodek jutrišnjega dne bo vsekakor seja poslanske zbornice. Za zdaj je mnogo poslancev vložilo interpelacije, deloma o sestavi vlade in splošnih političnih smernicah nove vlade, deloma o upravnih izpremenbah, ki jih je sklenila vlada. Splošno se pričakuje, da se bo seja parlamenta zavlekla pozno v noč. V mestu vlada velika nervoznost, pravcata tišina pred viharjem.

Vsa garnizija pripravljena

London, 5. februarja. AA. Reuter poroča: Po Parizu se širijo alarmantni glasovi o jutrišnjih dogodkih; ljudje odkrito govorijo o državnem udaru in revoluciji. Vsa pariška garnizija je zbrana v vojašnicah in je v pripravljenosti, da jo jutri pošljejo pred parlament. Vlado je dala poklicati konjenico iz Senlisa in tanke iz Compiegna. Skupno bo v pripravljenosti 30.000 mož, policije in orožništva, da zaduse morebitno nasilje.

»Action Française« piše, da je dana vuda postaviti stotornice celo na postopke parlamenta, vendar je neverjetno, da bi

obsojanja vredni pojavi, vendar ni bilo nobenega, ki se ne bi bil v zadnjih letih pojavil v nekaterih evropskih deželah, ponosnih na svoj tisočletni kulturni razvoj! Nasprotno pa se kaže na Balkanu najbolj razvojni k tistim oblikam evropske civilizacije, ki so se v svojih klasičnih deželah že nekam izživele in ki imajo vernike baš v politično mladih narodih, kakor smo Slovani ter naši prijatelji Rumuni in Grki. Ta civilizacija je preobrazila ves turški narod. Prav zaradi svoje vere v civilizacijo in v napredek se ti narodi tako vneto oklepajo mirovne misli in streme preko nacionalnega egoizma k vzorom mednarodnega sporazuma in privlačnosti.

V današnjem položaju sveta bi bilo prenaltno, če bi ob takih pojavih pretiravali z optimizmom, vendar pa smemo s polno pravico videti v njih izraze odkritega stremjenja po srečnem izhodu iz sedanjih mednarodnih težkoč v dobo za vse narode blagodejnega miru in blagostanja.

morale stopiti v akcijo, ker bo jutri ustavljen ves promet 1 km od osi poslanske zbornice. Notranji minister je zagrozil novemu pariškemu prefektu, da bo pri prici odstavljen, če pride do demonstracije, pariški prefekt pa je enako zagrozil vsem podrejenim policijskim postojankam.

Društvo bivših bojevnikov je izdalo proglas, da bo poslalo jutri na ulice 30.000 demonstrantov; prav tako se pripravljajo na demonstracije člani »Jeunesse patriotique« komunisti, pristali »Action Française« in rojalisti. Vlada koncentrira čete tudi zato, ker se boji, da se na poljico ne bo mogla zanesti. Ko je namreč bivši prefekt Chiappe odhajal s svojega mesta na prefekturo, so mu velike množice policijskih funkcionarjev, višjih in nižjih, priredile burne arije.

Pariz je brez dvoma v zelo napetem in nevarnem razpoloženju, toda po drugi strani je vsa Francija trdno odločena, da ne dopusti nikakih notranjih avantur. Na posredni povod za tolikšno razburjenje duhov je dal nastop vlade proti Chiappu. Ljudje se izprašujejo: Če je Chiappe zapleten v afero Staviskoga, zakaj ga je potem vlada povabila in ga imenovala za generalnega rezidenta? Če pa ni zapleten, zakaj ga je potem žrtvovala?

Ponsot ostane v Maroku

Pariz, 5. febr. AA. Uradno se potrjuje, da je vlada sklenila pustiti dosedanega generalnega rezidenta Maroka Ponsota na njegovem mestu, ker je Chiappe ponudbo za to mesto odklonil.

Preiskovalni odbor

Pariz, 5. febr. AA. Davi se je sestel poslanski odbor za pravila. Razpravljali so o okolnostih imenovanja preiskovalnega odbora za razčiščenje afe Staviskoga, sestavljenega iz poslancev in senatorjev, ki bo imel tudi sodna pooblastila. Ker so na imenovanje tega odbora v načelu vsi pristali, je viseče le še vprašanje, ali naj bo odbor po starem običaju sestavljen izključno iz poslancev, ali pa naj bi bili v njem tudi senatorji in višji uradniki. Končno gre tudi za to, ali naj bi imel ta odbor tudi sodno oblast s pravico do izvrševanja preiskav in aretacij.

Lebrun misli odstopiti?

Pariz, 5. februarja. č. Ne samo v političnih krogih, temveč tudi v javnosti je vzbudilo veliko senzacijo, da je predsednik republike Lebrun davi povabil k sebi svojega predhodnika Gastona Doumerguea ter se z njim razgovarjal več kot dve uri. Sestanek spravlja v zvezo z možnostjo padca Daladierjeve vlade, kakor tudi o morebitni potrebi v tem primeru, da se razpusti zbornica in razpišejo nove volitve. Razširjene so celo govorice, da je Lebrun zaradi neprestanih političnih kriz zelo ozlovoljen in da je celo sklenil odstopiti. Baje je v krogu svojih prijateljev izjavil, da ne bo več mogel nositi odgovornosti pred narodom zaradi neurejenih razmer v Franciji, ki naravnost katastrofalno ogrožajo zunanje-politični položaj Francije in to v času zgodovinskih odločitev.

Predsedniške volitve v ČSR

Praga, 5. februarja. AA. Kakor trdi »Česke Sloves« se je v vladnih in parlamentarnih krogih že začela izm-njava misli glede volitev predsednika republike, ker po leto 27. maja mandat predsednika republike bo držal Tomáš Masarykova Domneva, da bo volitev predsednika bržkone 17. maja.

Narodna skupščina

Zakon o pobijanju spolnih bolezni soglasno sprejet Pričetek razprave o finančnih zakonih

Beograd, 5. februarja. p. Danes se je Narodna skupščina po božičnih počitnicah zopet sestala. Sejo je otvoril ob 17. popoldne predsednik dr. Kosta Kumanudi. Ko je vstopil v sejo dvorano novi ministrski predsednik g. Nikola Uzunović, so ga narodni poslanci sprejeli z viharnimi ovacijami.

Čim je dr. Kumanudi otvoril sejo, je tajnik Gavra Milošević prečital zapisnik zadnje seje, ki ga je Narodna skupščina sprejela. Nato je bila prečтана cela vrsta ukazov, med njimi oba ukaza o ostavki vlade dr. Milana Sršića in imenovanja nove vlade Nikola Uzunovića, ki ju je sprejela Narodna skupščina z viharnimi vzkliki kralju in državi.

Predsednik dr. Kosta Kumanudi je obvestil Narodno skupščino, da je poslal rumunski poslanski zbornici ob amti ministrskega predsednika Jona Duce sožalno brožavko. Brožavko se je zahvalil tudi francoskemu parlamentu za izraz simpatij ob priliki 15. letnice obstoja naše države.

Sledila so poročila o raznih zakonskih načrtih, ki so bili sprejeti v senatu in sedaj predloženi skupščini. Med njimi je tudi predlog, da se prizna dosmrtna pokojnina slavenskim publicisti Andreju Gabršku in bivšemu senatorju Gavrilu Ceroviću.

Vlada je predložila Narodni skupščini v odobritev naslednje konvencije: med Jugoslavijo in Italijo o reviziji pogožbe o trgovini in plovi, protokol o trgovinskem sporazumu med Jugoslavijo in Nemčijo, mednarodno konvencijo o telekomunikacijah, sklenjeno v Madridu, mednarodno konvencijo o unifikaciji nemenežne prava ter konvencijo med Jugoslavijo in Grčijo o eksploataciji rednih letalskih prog, ki so v prometu.

Finančni minister je predložil zakonski načrt o naknadnih in izrednih kreditih v okviru državnega proračuna za l. 1933/34. Ministrski svet je predložil v zakonitve tudi več uredb, med njimi uredbo o zaščiti denarnih zavodov in njihovih upnikov, uredbo o zaščiti kreditnih združenj in njihovih zvez, uredbo o maksimiranju obresti, uredbo o znižanju režije denarnih zavodov pod zaščito in uredbo o zmanjšanju režije gospodarskih podjetij. Notranji minister je predložil nove spremembe v zakonu o državljanstvu. Finančni odbor Narodne skupščine, ki je v soboto zaključil razpravo o petih finančnih zakonih, je predložil skupščini tozadnja poročila. Poročila se nanašajo na:

1. zakonski načrt o izpremenbah v zakonih o nposrednih davkih in o skupnem davku na poslovni promet, o davku na samce in o osvoboditvi davkov oseb z 9 in več otroki;

2. zakonski načrt o izpremenbah v zakonu o taksah;

3. zakonski načrt o izpremenbah v trošarskem zakonu;

4. zakonski načrt o izpremenbah nekaterih paragrafov zakona o carinskem postopku;

5. zakonski načrt o izpremenbah v zakonu o izplačilu vojne odškodnine, v uredbi o 7% investicijskem posojilu, v pravilniku o finančni likvidaciji finančnih odnosov v Bosni in Hercegovini in v zakonu o likvidaciji odškodnine za begliška posestva v Bosni in Hercegovini.

Pravosodni minister je zahteval, naj nekateri narodni poslanci izroče sodišču. Takoj nato je narodni poslanec Lončarevič stalni predsednik dr. Kumanudiju vprašanje glede sestavljanja poročil in stenografskih beležk o sejah Narodne skupščine ter pripomnil, da bi se morali zabledeti točnejši rezultati o posameznih glasovanjih. Predsednik dr. Kumanudi mu je odgovoril, da je odredil še posebej svojo osebo, naj se o vsaki upravičeni pripombi glede tega poslovanja uvede takoj postopek.

Skupščina je prešla nato na dnevni red, na nadaljevanje in zaključitev razprave o zakonskem načrtu za pobijanje spolnih bolezni, o katerem je Narodna skupščina že razpravljala na dveh sejah ob zaključku svojega zadnjega zasedanja v preteklem letu. Danes so se ozglasili k besedi narodni poslanci dr. Kostić, Mita Dimitrijević in dr. Srdjan Ilić. Zakonski načrt je bil v načelu in v podrobnostih soglasno sprejet.

Ob 19. je bila seja zaključena. Prihodna bo jutri dopoldne. Na dnevnem redu bo razprava o navadenih petih zakonskih načrtih, ki jih je skupščini predložil v zakonitve skupščinski finančni odbor.

Jutri dondane se bo sestel tudi klub poslancev JNS.

Turški zunanji minister je k temu še dodal: »Upamo, da bo trajen.«

Tsaldaris o paktu

Atene, 5. februarja. AA. Listi posvečeni včerajšnjemu parafiranju balkanskega pakta v Beogradu obširne članke. Obenem objavljajo naslednjo izjavo predsednika grške vlade Tsaldarisa.

»Prepričan sem, da bo pakt ugodno odjeknil pri vseh narodih, ki so prijatelji miru, in da ga bodo kmalu sprejele tudi druge države. Grška javnost je prav zadovoljna s tem sporazumom, ki utrjuje mir na Balkanu in meje naše države. Pakt je v popolnem skladu z načeli grške zunanje politike.«

Zagozda proti reviziji

Pariz, 5. februarja. s. O zaključitvi balkanske pogodbe piše »Temps«, da gre za balkansko antanto, ki je bila ustvarjena z enakim duhom in enakimi mirovnimi nameni kakor Mala antanta v srednji Evropi. Samo po sebi je umljivo, da pripravljata ta pogodba tesnejše gospodarsko sodelovanje med balkanskimi državami, ima pa predvsem dalečosežen političen pomen. Nova skupina držav je zagozda proti reviziji, kolikor pride za Balkan v poštev, kakor je Mala antanta zagozda proti reviziji v srednji Evropi. »Temps« obžaluje, ker se pogodbi ni priključila tudi Bolgarija, smatra pa za razumljivo, da se bolgarska vlada ni hotela prostovoljno za vselej odreči revizijskim upom prav v trenutku, ko skušata Nemčija in Madžarska znova sprožiti to vprašanje.

Razorožitvena razprava v spodnji zbornici

Danes se prične v angleški spodnji zbornici težko pričakovana razprava o angleški razorožitveni spomenici

London, 5. februarja. AA. Jutrišnja razprava v spodnji zbornici o razorožitvi bo po vsej priliki najvažnejši parlamentarni dogodek tega tedna. Vlada je ugodila zahtevi opozicije, naj bi bila debata o razorožitvenem vprašanju čimprej. Razprava se bo sukala predvsem okrog angleške razorožitvene spomenice. Otvoril jo bo zunanji minister sir John Simon, v imenu opozicije pa bosta govorila major Attlee in sir Stafford Cripps. Zaključno besedo bo imel državni podtajnik Anthony Eden. Ni izključeno, da bodo v razpravo posegli tudi Lloyd George, sir Austin Chamberlain in sir Herbert Samuel.

Angleško spomenico je ugodno sprejela ne samo vsa angleška javnost, temveč tudi časopise. Zato je verjetno, da jo bodo enako sprejeli tudi parlamentarni krogi brez razlike strank. Čeprav bo debata v

podrobnostih morda kritična. Liberalno glasilo »Manchester Guardian« smatra, da bi morala spomenica angleške vlade podpirati tudi parlamentarna levica. Ne morda zato, ker bi spomenica predstavljala sama na sebi idealno rešitev, temveč predvsem zato, ker je sicer nevarnost, da se bo razorožitvena konferenca razšla in bi med državami nastala tekmovanje v oboroževanju. Zato pričakuje angleška javnost, da bo za predloge angleške vlade tudi labouristična opozicija.

Tudi »Daily Telegraph« analizira francosko in nemško spomenico in prihaja do zaključka, da je sprito teh sta angleško posredovanje absolutno potrebno.

Payerbach, 5. februarja. d. Na postaji Payerbach-Reichenau se je včeraj ob 16.15 pripetila huda železniška nesreča, pri kateri je bilo ranjenih 25 ljudi.

Zasedanje banovinskega sveta

Novi banovinski proračun znaša 91 milijonov dinarjev, proračun banovinskih podjetij in zavodov pa 40 milijonov — Elektrifikacija banovine

Ljubljana, 5. februarja. Davi ob 10. dopoldne je bilo otvorjeno V redno zasedanje ljubljanskega banovinskega sveta da razpravlja o proračunu za l. 1934/35, o uredbi za družinske nameščenice in o uvedbi banovinske trošarine na alkoholne pijače. Ko je ban dr. Marušič otvoril zasedanje, je bil predstavljen odlok notranjega ministra, s katerim sta bila imenovana nova člana banovinskega sveta: notranji Anton Zevnik iz Kamnika ter posestnik in industrijec Josip Javornik iz Zalne. Obenem je bila sporočena ostavka dosedanjega banovinskega svetnika Josipa Pfajferja iz Krškega.

Banovinski proračun

Proračun splošnih banovinskih dohodkov in izdatkov (brez proračuna banovinskih podjetij) je znašal zadnja leta:

1931/32	116.353.000 Din
1932/33	110.324.000 »
1933/34	87.561.000 »
predlog za 1934/35	90.963.000 »

Predlog novega proračuna je torej za 3.4 milijona večji nego proračun za l. 1933/34; nasproti proračunu za l. 1932/33 pa je predlog za 20 milijonov nižji.

Po posameznih poglavjih se izdatki po predlogu proračuna za l. 1934/35 razdeljevale (v oklepajih izdatki po proračunu za l. 1933/34 in 1932/33 v milijonih dinarjev): splošni oddelek 5.74 milijona dinarjev (5.14, 6.39); upravni oddelek 0.54 milijona (0.48, 0.26); kmetijski oddelek 9.71 milijona dinarjev (8.64, 11.69); prostveni oddelek 6.03 milijona dinarjev (4.55, 6.10); tehnični oddelek 38.19 milijona dinarjev (36.70, 51.34); oddelek za socialno politiko in narodno zdravje 16.24 milijona Din (16.40, 19.71); finančni oddelek 11.73 milijona dinarjev (12.82, 10.69); oddelek za trgovino, obrt in industrijo 2.09 milijona Din (2.02, 2.29); rezervni krediti 0.7 milijona Din (0.8, 1.1).

Banovinski dohodki se v predlogu novega proračuna v primeri s prejšnjimi proračuni delijo takole (v milijonih dinarjev):

	1932/33	1933/34	1934/35
banovinske doklade	50.19	45.07	48.00
trošarine	41.30	19.45	18.40
banov. davšč. in takse	—	—	—
ter ostali dohodki	18.83	23.02	17.56
državna dotacija	—	—	7.00

Donos banovinskih takse je predviden v višini 13.75 milijona dinarjev (v tek. proračunu 12.55), dohodki iz prejšnjih let pa so vneseni le v vsoto 2 milijona Din nasproti 9 milijonov v tekočem proračunu.

Proračun banovinskih podjetij, ki je ločen od splošnega proračuna, znaša po predlogu za l. 1934/35 39.97 milijona dinarjev nasproti 42.96 milijona dinarjev v tekočem proračunu in 47.58 milijona dinarjev v proračunu za l. 1932/33.

Brzjavka Nj. Vel. kralju

Kot najstarejši član banovinskega sveta je g. Gajšek predlagal, naj se odposlje vdanostna brzjavka Nj. Vel. kralju ter pozdravne brzjavke predsedniku vlade, Nikoliju Uzunoviću, notranjemu ministru Vojislavu Laziću in finančnemu ministru Dr. Djordjeviću. Brzjavka Nj. Vel. kralju se glasi:

Ob otvoritvi petega rednega zasedanja banovinskega sveta dravske banovine pod predsedstvom bana dr. Marušiča zbrani člani pošiljamo Vašemu Veličanstvu naše vdanostne pozdrave in zagotovila naše neomajne zvestobe do Vašega Veličanstva in visokega kraljevskega doma. Obenem svečano izjavljamo, da bomo, prežiti po idejah Vašega Veličanstva, izraženih v Vašem manifestu, vse naše delo in poslovanje neosebno usmerili v pravico, ki naj edino služi vsestranski gospodarski, kulturni in socialni povzdigi dravske banovine in s tem obenem tudi napredku in veličini naše ljubljene kraljevine Jugoslavije.

Ko pristopamo k izvrševanju poverjenih nam nalog, dajemo čustva našim izrazom s tem, da kličemo: Naj živi naša ljubljena in veliki vladar in kralj Aleksander I.! Naj živi naš vzvišeni kraljevski dom! Naj živi predraga nam Jugoslavija!

Banov ekspozice

Po soglasni odobritvi predlaganih brzjav je ban dr. Marušič podal daljši ekspozice o novem banovinskem proračunu V uvodu je pozdravil člane banovinskega sveta z željo, da bi njihovo zasedanje prineslo prebivalstvu naše banovine čim večje koristi. Očrtal je današnji gospodarski položaj, ki upravičuje nado, da se bližajo preokretu svetovne gospodarske krize. Vendar so sedanjí časi še zelo težki in zahtevajo složno naporu vseh sil.

G. ban je nato omenjal poštenost in bratstvo ljubezni, ki jo je pokazalo prebivalstvo banovine ob lani poplavi katastrofi ter izjavil, da se je lani uvedeni bednostni fond dobro obnesel in mnogo pripomogel k ublažitvi ostrin sedanje krize.

Lani je bila izvedena komasacija občin. Bodočnost bo šele pokazala končni efekt izvršene reforme. Ako se bodo pokazali nedostatk, se bodo še lahko popravili. Kljub temu bodo ostale še razlike v obremenitvi posameznih občin. Zato bo treba misliti na ustanovitev banovinskega fonda za izravnavanje občinskih bremen. Izvršene občinske volitve so dale občinam zopet redne občinske uprave, ob enem pa so manifestirale privrženost in ljubezen prebivalstva do države ter njegovo zaupanje do državne politike. Zmaga ideje državnega in narodnega edinstva v naši banovini je dokončana.

Ko je omenil še lanski šolski zlet v Ljubljani kot eno najlepših državnih in narodnih manifestacij je g. ban prešel na banovinsko gospodarstvo. Poudarjal je, da se je tudi tekoči proračun izvajal po načelu največje gospodarnosti pri razpolaganju s sredstvi banovine je posvečala intenzivno najnovo vsem gospodarskim panogam. Njena kmetijska politika je bila za tem da navaja kmetovalce k gojenju čim več kmetijskih panog, ki mu morejo donosati vsaj skromen dohodek, in da se navajajo kmetovalci v vseh panogah k racionalnemu in naprednemu gospodarstvu. Potrebno bo pospeševati zlasti zadrugarstvo v pravcu čim ugodnejšega vnovčevanja kmetijskih proizvodov. Dohodki na podlagi proračuna v tekočem letu so doleteli vsaj toliko, da je banovina lahko zadostila vsem nujnim tekočim obveznostim. Država doleže banovini še iz prejšnjih let dotacija 7 milijonov dinarjev, ki jo nujno potrebuje, da pokrije izpadek povzročen zaradi ukinitja trošarine na alkohol. Ta postavka je prevzeta tudi v novi proračun.

Proračun dravske banovine bi moral znašati vsaj 100 milijonov, da bi mogli približno zadostiti gospodarskim in kulturnim potrebam banovine. Pod ta znesek je skoraj nemogoče iti. Na žalost pa je bilo mogoče realizirati samo v l. 1930/31, od tega časa dalje na so dohodki daleč zaostajali za proračunanimi vsotami. Zato je bilo treba skriti tudi izdatke. To je seveda oviralo normalni razvoj poslovanja in onih kulturnih in gospodarskih panog, katerih pospeševanje je poverjeno banovini.

Novi proračun je v primeri s tekočim za 3 milijone višji, kljub temu pa ne odpravlja potrebam banovine in je skrčen že pod ono najnižjo mero, pod katero ne bi smeli pasti brez občutne škode za banovino. Uvrščeni so vanj le najnujnejši izdatki. Izpusti so morale vse večje investicije, ki se ne bodo mogle realizirati, dokler se ne sremene razmere na denarnem trgu. Od skupne proračunske vsote 91 milijonov je določeno za odplačilo starih obveznosti le 2 milijona, tako da odpade za tekoče potrebe 89 milijonov.

Proračun banovinskih podjetij zavodov in ustanov znašajo 40 milijonov. V njih je že všteta banovinska dotacija 9.8 milijona dinarjev. Celotno poslovanje banovinskih podjetij je usmerjeno na vzdrževanje obstoječih stanj in na čim bolj ekonomično izrabo razpoložljivih sredstev. Investicije so vse črtane.

Osební izdatki za banovinske uslužbenke, za katere je, kakor v tekočem, tako tudi v novem proračunu predvideno 312 službenih mest, znašajo 6.5 milijona, kar predstavlja 7 odst. celotnega obsega proračuna. Osební izdatki za nameščenice v banovinskih podjetjih in zavodih za cestno vzdrževalno službo, za zdravstveno službo v občinah itd. znašajo 18.4 milijona dinarjev, za 600.000 več kakor v tekočem proračunu. Za pospeševanje elektrifikacije banovine je vnesen znesek 1 milijona Din, ker je sedanja postavka 500.000 Din premajhna za izvršitev nujnega elektrifikacijskega programa.

V drugem delu svojega ekspoziceja je gospod ban analiziral na kratko vse oddelke predložene proračuna in pojasnil glavne in druge zanimive postavke.

V novem proračunu predvideni viri dohodkov in način pobiranja so ostali nespremenjeni. Novi sta le davščini na izkoriščanje vodnih sil in na zaposlitev ter pokojnine oseb, ki niso naši državljani. Obe pa sta bili uvedeni že letos v okviru bednostnega sklada in nobena ni kvarno vplivala na gospodarski položaj v banovini.

Državna uredba o javnih delih omogoča tudi ustanovitev posebnega banovinskega sklada za javna dela in njegovo financiranje s trošarino na vino in žganje. Kljub temu bo treba obdržati tudi bednostni sklad, čeprav v omejenem obsegu. Proračun bednostnega sklada izkazuje 4.7 milijona dinarjev dohodkov in ravno toliko izdatkov.

G. ban je zaključil svoj ekspozice s pozivom na složno nesebično in smoteno konstruktivno delo.

Splošna uprava

Po banovem ekspoziceju je bil odrejen kratek odmor zaradi dogovora o načinu proračunske razprave. Večna je bila za to, da se razprava vrši kar v plenarnih sejah. Po zopetni otvoritvi seje zato ni bil izvoljen, kakor lani, poseben finančni odsek. Pač pa je bil izvoljen odsek za uredbno o občinskih uslužbenih: v odseku so gg. Babnik, Goričar, Jereb, dr. Režek, Skuhala, Janžekovič, Dobravec, Pirc in Koder.

Tudi splošna debata o proračunu kot celoti se ni vršila, marveč je banovinski svet takoj začel s podrobno razpravo o posameznih poglavjih proračuna. Prvo poglavje vsebuje postavke za splošni oddelek in glavno pisarno. Za uvod je podal obširno poročilo o poslovanju splošnega oddelka v letu 1933/34 in ekspozice k proračunu tega oddelka za leto 1934/35 oddelkov načelnik dr. Vilko Pfeifer. Iz njegovega poročila posnemamo:

Osební izdatki splošnega proračuna znašajo 1.948.714 Din, stvarni izdatki pa 3.188.000 Din. Med stvarnimi izdatki tvorijo glavno postavko najemnine za uradne prostore v privatnih zgradbah, dalje potni in selitveni stroški za vse oddelke banke uprave, glavna postavka pa je znesek 1 milijona dinarjev za pospešitev banovinske elektrifikacije.

Na ozemlju dravske banovine je v banki upravi in njej podrejenih uradih nameščenih 237 državnih ter 251 banovinskih uslužbenec. Po novem proračunu po službenih mest za 16 manj. Skupno število banovinskih uslužbenec (torej tudi uslužbenec banovinskih podjetij ter cestne službe) znaša 1363. Na najemninah za one svoje urade ki niso nameščeni v banovinskih zgradbah, plačuje banovina na leto okrog pol milijona dinarjev. Zato se je banka uprava odločila, da zgradi v neposredni bližini banke palače (v Gregorčičevi ulici) novo uradno poslopje, ki se bo amortiziralo z zneskom, sedaj potrebnim za plačevanje najemnin.

Kredit za pospeševanje elektrifikacije so prvenstveno namenjeni kot prispevek banovine pasivnim krajem, da se elektrifikacija omogoči tudi tistim delom, ki bi bila žirovsko centralno priključiti na transformatorsko postajo v Črnučah in jo na ta način zvezati z ostalimi banovinskimi omrežjem.

Iz bednostnega sklada se je okrog 450 tisoč dinarjev porabilo za zaposlitev višje kvalificiranih brezposelnih. Nameščenih je na ta račun 93 moških in 130 žensk. Med njimi je 124 absolventov učiteljske 8 absolventov univerze, 10 absolventov sred-

njih šol, 11 absolventov srednje tehnične šole, 57 absolventov meščanskih šol itd.

Elektrifikacija banovine

Za pospeševanje elektrifikacije določa proračun 1.000.000 Din, za 500.000 Din več kakor lani. O tem se je razvila daljša debata. Ban. svet. Lovšin je poudarjal velik pomen elektrifikacije dravske banovine ki naj omogoči znižanje cene električne energije. Kot važen dogodek je v tem pogledu poudaril, da je Pokojniški zavod na novo dovolil posojilo 10 milijonov Din dravski banovini za elektrifikacijo, zlasti za razširjenje omrežja. Važen dogodek je tudi zaključitev pogodbe z ljubljansko občino za odvzem elektrike od banovinskih elektrarn. Ta pogodba predstavlja del izvedbe načrta za splošno pocenitev električnega toka.

Ban. svet. dr. Režek je poudaril, da je v interesu vse banovine, če se elektrifikacijski načrt izvede do konca. Elektrifikacija se ne sme ustaviti pri Ljubljani. Pokojniški zavod za privatne nameščenice je kot javna ustanova dolžna, da upošteva splošne gospodarske interese dravske banovine. Na drugi strani naj banovinski svet apelira na ljubljansko občino, da potrdi pogodbo z Kranjskimi deželnimi elektrarnami.

Pomočnik bana dr. Pirkmajer je omenil, da se sestavlja koronno besedilo pogodbe z ljubljansko občino, pri čemer je tudi izrazil mnenje, da ne bo posebnih ovir za njen potpis.

Banski svetnik Koder je izrazil željo, da bi banska uprava prisločila na pomoč pri elektrifikaciji s primernimi prispevki tudi občinam, ki se ne morejo priključiti na omrežje Kranjskih deželnih elektrarn in so »dvinske od dobave električnega toka na Fali.

Pomočnik bana dr. Pirkmajer je izjavil, da se bo tudi takim občinam nudila primerna pomoč, izdelal pa se bo tudi načrt za elektrifikacijo severnih krajev dravske banovine.

Ban dr. Marušič je obljubil, da bo banska uprava vso pozornost posvetila vprašanju smotne elektrifikacije vse banovine, tudi štajerskega dela.

Ravnatelj banovinskih elektrarn inž. Rueh je prečital poročilo o stanju elektrifikacije. Iz poročila posnemamo med drugim: Lani je bila dograjena transformatorska postaja v Podgorici in so bili na njo priključeni okoliški kraji. Na gorenskem kolodvoru v Ljubljani je bila zgrajena nova transformatorska postaja. Zgrajen je bil 32 km dolgi daljnovod z napetostjo 20.000 voltov od Vrhnice mimo Logatca na Rakel in Čerknico. Zadržana elektrarna v Čerknici je prešla v last banovine. Banovina je izvršila sanacijo elektrarne v Zireh ter s tem rešila mnogo posestnikov gospodarskega propada. Dalje so bili lani izvršeni načrti za razna nadaljnja dela. Med drugim za povečanje transformatorske postaje v Črnučah, ki bo potrebno po slučaj priključka Ljubljane. Daljnovod od Grosuplje proti Kočevju se bo zgradil letos iz posojila, ki so ga banovinske elektrarne našle pri Pokojniškem zavodu.

Dolžina vseh daljnovodov v banovinski upravi znaša 393 km, dolžina krajevnih omrežij 350 km. V celoti je elektrificiranih 290 krajev. Konsum električne energije je znašal lani 3.35 milijona kw ur. Dohodki od prodanega toka so znašali 5 milijonov dinarjev. Iz teh dohodkov morejo banovinske elektrarne kriti vse svoje režijske stroške za vzdrževanje omrežij in ostalih naprav ter amortizacijo dogov, ne pa tudi novih investicij za elektrifikacijo pasivnih krajev. Zato se mora ta elektrifikacija pospeševati s pomočjo banovinskih prispevkov. V načrtu za bližnjo bodočnost je elektrifikacija Krškega polja od Novega mesta do Krškega in Brežic, krajev od Trebnjega do Sevnice, Spodnje in Gornje Savinjske doline Rogaske Slatine in Rogatca, krajev od Domžal do Litije itd.

Banski svetnik Lavtžar je priporočil naj bi se občini Srednji vrh naklonila primerna podpora za izvedbo elektrifikacije, banski svet. dr. Bratkovič pa je priporočal elektrifikacijo Misijske doline od Dravegrada in še dalje do Mežice, dočim je ban. svet. Bajuk prosil, naj bi se čimprej uredilo tudi vprašanje elektrifikacije Bele Krajine.

O 13. je bila seja prekinjena in se je nadaljevala ob 16. uri. Na popoldanski seji je prvi govoril ban. svet. dr. Lipold, ki je med drugim zahteval, naj banovinski svet sestavi odbor, ki bo proučil položaj in delovanje Kranjskih deželnih elektrarn in pregledal njihovo bilanco. Bilo bi najbolje, da bi se v banovinska podjetja organizirala na ta način, da bi jih vodil nekakšni upravni svet, v katerem bi bili zastopani tudi predstavniki banovinskega sveta. Nadaljnji govornik ban. svet. dr. Senčar se je bavil z elektrifikacijskimi zadevam tujskega sreza.

Ban dr. Marušič je reasumiral dosedanje debate in se napram zahtevi dr. Lipolda o reorganizaciji vodstva banovinskih podjetij izjavil, da je bolje, da za enkrat ostane pri starem. Nato je bil določen odbor, ki bo pregledal dosedanje poslovanje Kranjskih deželnih elektrarn; v odbor so bili izvoljeni ban. svet. Zdravce, Lovšin, dr. Lipold, Vidmar in Birola.

Politično - upravni oddelek

Drugo poglavje proračuna obsega politično upravni oddelek in izkazuje izdatke v znesku 543.620 Din. Način tega oddelka dr. Vončina je podal obširen referat o poslovanju v preteklem letu, pred vsem v poslih iz področja javne varnosti. Kriminalna statistika pravi, da so oblasti na ozemlju dravske banovine v letu 1933 poslovala zaradi prijavljenih 30.447 kaznivih dejanj, ki so se označila kot zločin, stva ali prestopki, ter zaradi 31.358 dejanj.

označenih kot prekrški bodisi podnega ali policijsko-kazenskega značaja. V letu 1933 je bilo izvršenih 114 umorov in ubojev, 745 težkih telesnih poškodb, 178 požigov, 7713 tatvin in 73 ropov. V preteklem letu je bilo na področju banovine izvršenih 153 samomorov. Stanje javne varnosti se more označiti le kot relativno povprečno, v čem pada znatno število deliktov zoper življenje in telo, zlasti pa še veliko število imovinskih deliktov. Banska uprava je izdala posebno naredbo o podpiranju brezposelnih in pobujanju delamrznosti. Ta naredba ima določila, ki bi ob striktnem izvrševanju v znatni meri pripomogla k izboljšanju socialnih in s tem tudi varnostnih razmer, zato je v njunem javnem interesu, da se naredba povsod striktno izvaja. Poročilo omenja nadalje katastrofalne povodnji v jeseni lanskega leta, letniško nesrečo pri Ljubljani, ukrepe za ureditev cestnega prometa, komasacijo občin, občinske volitve in tako dalje.

Ban. svet. Golouh je poudarjal, da je kriminaliteta največja v tistih krajih, v katerih je najmanj razvito kulturno delovanje in se najmanj goji izobrazba naroda. Zato priporoča, da se čim več podpira društveno življenje med narodom.

Ban. svet. Ivan Tavčar je govoril o socialnem skrbstvu občin in o skrbstvu za brezposelne. Poudarjal je, da so breme, ki jih imajo občine zaradi izvrševanja prenešenih delokrogov, zelo velika. Zahteval je zakon o samoupravnih mestih in naglašal, da je potrebna regulacija delokroga občin in banovine.

Ban. svet. notar Koder je obširno govoril o komasaciji občin, ban. svet. Zdravce o pobujanju šumarstva, ban. svet. dekan Kurent o brezposelnosti in delamrznosti; zahteval je, naj za brezposelne skrbi v vsakem slučaju njih domovinska občina. Ban. svet. Jereb je razpravljal o pomožnih akcijah in komasaciji občin. Pokazalo se bo šele v nekaj letih, ali je izvršena komasacija pravilna, zato naj se s popraviljem komasacije počaka do prihodnjih volitev. Ban. svet. dr. Salovic je razpravljal o velikem številu zločinov v dravski banovini. Najmanj 5 odst. vsega prebivalstva je že kaznovanih. Nadalje je govoril zahteval naj se boje organizira podpiranje brezposelne inteligence iz bednostnega fonda. Pričel se je, da v narodno mešanih krajih ni oviralo dovolj glede

komasacije na predloge narodnih društev. Ban. svet. Birola obseja dajanje miločin v gotovini in zagovarjanje sistem hitkov za živila. Ban. svet. Babnik je govoril o katehetskih nagradah in je tudi zagovarjal sistem hitkov za živila.

Ban dr. Marušič je reagiral v daljšem govoru na izvajanja posameznih govornikov, naker je bil proračun o upravnem oddelku sprejet.

Kmetijski oddelek

Proračun kmetijskega oddelka znaša na rednih izdatkih 6.228.910 Din, na izrednih izdatkih 3.477.320 Din, skupno 9.706.230 dinarjev. Načelnik kmetijskega oddelka inž. Zidanšek je podal obširno poročilo o delu kmetijskega oddelka v preteklem letu, nakar je tudi obrazložil posamezne postavke kmetijskega proračuna. Osební izdatki znašajo 854.760 Din, razen tega pa nagrade pogodbenim uradnikom in dnevniciarjem 196.950 Din. Za kmetijsko-gospodinske učitelice in pomočnice je določenih 140.000 Din. Pri stvarnih izdatkih je določenih za kmetijsko izobrazbo 255.000 Din in sicer za poučna kmetijska potovanja, predavanja, tečaje, kmetijske razstave, za potujoč kmetijski gospodinski tečaj itd. Za kmetijsko nadaljevalno šolstvo je določenih 407.000 Din, in sicer za izobrazbo učitelstva 70.000 Din, za pouk na šolah, nagrade predavateljem ekskurzije, učne pripomočke, opremo itd. pa 357.000 dinarjev.

V podrobni debati je banovinski svet. Lovšin predlagal naj bi banska uprava pospeševala nastavitve agronomov za občinske tajnike.

Ban dr. Marušič je izjavil, da se bo želje glede nastavljanja agronomov za občinske tajnike upoštevala tudi v pravilniku za občinske uslužbenke. Izrazil je svojo zahvalo učiteljem, ki se ne posvečajo samo vzgoji otrok, temveč tudi pospeševanju kmetijstva.

V nadaljnji razpravi je bila izražena želja, naj bi se sreski kmetijski referenti razbremenili pri pisarniških poslih, da bi se lažje posvetili strokovnemu delu.

Nato je bila razprava o proračunu za kmetijstvo ob 1930 prekinjena ter napovedana prihodnja seja za jutri ob pol 10. dopolne.

Dollfuss sili k odločitvi

Ministrski svet je pooblastil kancelarja Dollfussa, da v sporu z Nemčijo zaprosi za posredovanje Društva narodov

Dunaj, 5. februarja. z. Zvezni kancelar dr. Dollfuss je za danes sklical izredno sejo ministrskega sveta in ji predložil vse gradivo o sporu z Nemčijo. Ministrski svet je v večernem posvetovanju temeljito proučil vse okoliščine ter pod vtisom obsežnega in tehnega dejanskega gradiva soglasno pooblastil zveznega kancelarja, naj stori vse potrebne in primerne korake glede posredovanja pri Društvu narodov, kakor ga je napovedal nemški vlad. Seji ministrskega sveta sta prisostvovala tudi avstrijski poslanik v Berlinu inž. Tauschitz in glavni tajnik v zunanjem uradu Peter.

Gradivo, s katerim se je bavil ministrski svet, je bilo zelo obsežno, najbolj pa poročilo poslanika Tauschitza, tako da je seja trajala brez opoldanske odmora do 4. dopolne.

Ministrski svet je razmotril o dveh možnostih: o pritožbi Avstrije Društvu narodov in o korakih pri s gnatarnih državah pogodbe štirih. Po izmenjavi misli z zastopniki posameznih držav se je ministrski svet odločil za prvo pot in se bo Avstrija potemtakem obrnila na svet Društva narodov, ki se bo najbrže sestel že prihodnji teden v Ženevi k seji.

Avstrijski zastopnik pri Društvu narodov Pfliß je imel večeraj popoldne v Ženevi daljši razgovor z generalnim tajnikom Društva narodov Avenolom ter ga obvestil o razvoju zadnjih dogodkov. Avenol je takoj stopil v telefonsko zvezo s poljskim zunanjim ministrom Beckom, ki je predsednik Društva narodov, pa se sedaj nahaja v Varšavi. Avenol in Beck sta razpravljala o

tehničnih podrobnostih sklicanja izrednega zasedanja Društva narodov. Politični krogi pričakujejo, da bo imenovana tričlanska komisija, ki bo čimprej odpravila na Dunaj, da tam na mestu izvrši preiskavo. V tej komisiji bodo bržkone za Italijo Aloisi, za Anglijo Simon, za Španijo pa Madariaga.

Dunaj, 5. febr. 8. Za presojo avstrijske politike služijo predvsem dogodki na Tirolskem. V nedeljo so se vršila tri velika zborovanja Heimwehra, pri katerih sta bila prisotna Starhemberg in dr. Stelide. Na Tirolskem in na Predarlskem je večeraj eksplodiralo na več krajih mnogo papirnatih bomb. Tudi na Dunaju sta večeraj na Kärntnerstrasse in na Ringu eksplodirali dve papirnati petardi. Aretiranih je bilo 15 oseb, med njimi tudi univ. prof. Friderik Metz, predsednik nemškega geografskega društva.

Dunaj, 5. febr. 8. Položaj na Tirolskem je trenutno nejasen, ker si tamkajšnje vesti zelo nasprotujejo. Tiskovni urad tirolskega Heimwehra je razširil poudaril vest, da je deželni glavar dr. Stumpf ugodil zahtevi tirolskega Heimwehra, da se imenuje deželni odbor, ki bi bil neodvisen od sfrank ter je celo navedel imena novih članov tega odbora. Zvečer se je razširila presenetljiva vest, po kateri deželni glavar dr. Stumpf zahtuje haš obratno in zahtuje kakršenkoli dogovor s Heimwehrom.

Oddelek tirolskega Heimwehra je danes zavzel prostore, kjer so tiskali socialistično glasilo »Volkszeitung«. V listu so hoteli objaviti socialistični proglas na delavstvo.

Policijska je po nalogu dunajske vlade pristopila oddelek Heimwehra, da je poslopje izpraznil. Sedaj stražijo poslopje oddelki policije.

Prosvetni tečaj za kmečke fante

Ljubljana, 5. februarja

Danes popoldne je bil v prostorih Kmetijske družbe odprt prosvetni tečaj Zvezne kmetijskih fantov in deklet. Udeležuje se ga okrog 50 fantov iz raznih krajev banovine. Tečaj je s kratkim nagovorom otvoril predsednik zveze Kronovšek, in posebej pozdravil zastopnika banske uprave načelnika prosvetnega oddelka prof. Breznika, predsednika ljubljanske sekcije JUU Dimnika, predsednika Kmetijske družbe Detela in podpredsednika Sancia, ravnatelja Kmetijske družbe inž. Ferlinca, zastopnika Higienijskega zavoda dr. Korbarja in še zastopnike učitelstva ter nacionalnega tiska. V svojih nadaljnjih izjavah je predsednik poudarjal pomen novega časa, ki stavlja na sodobnega kmetijskega fanta v gospodarskem prosvetnem in organizacijskem življenju vse večje zahteve, kakor so jih prejšnje dobe stavljale na njihove očete.

Načelnik Breznik je v imenu banske uprave pozdravil zbrane fante in je tečaju požel najlepšega uspeha. Posebno je naglasil pomen prosvetnega in organizacijskega dela, ki ga vrši na vasi naše učitelstvo in naše nacionalne organizacije, in je pozival organizatorje kmečke mladine k čim plodovitejšemu sodelovanju z učitelstvom in nacionalnimi organizacijami. Predsednik Dimnik je prinesel pozdrave vsega učitelstva dravske banovine, zlasti še učiteljskega Kluba prijateljev vaše kulture. Tudi učitelstvo se zaveda, da je prosveta med kmečkim ljudstvom jedro vsega prosvetnega dela med narodom. To prosvetno delo pa mora stremeti v smeri k edinstvu naroda in države in k verski strnjenosti. Predsednik Kmetijske družbe Detela je v kratkem govoru poudaril nacionalni in socialni pomen kmetijskega dela zlasti v času gospodarske krize, ko se ustavljajo

obrti po mestih, kmet pa nikdar ne odlaga dela na svoji grudi.

S tem je bil oficijelni del otvoritve zaključen. Tečaj sam se je pričel z referatom dr. Janžeta Novaka o splošnih smernicah kmečkega prosvetnega, gospodarskega in političnega gibanja. Tečaj bo trajal sedem dni. Na dnevnem redu je pisana vrsta predavanj: o pomenu tiska, o državnem gospodarstvu, o organizaciji, o higieni, vzgoji in izobrazbi, o trgovini z agrarnimi produkti itd.

Naši kraji in ljudje

Prihod grškega zunanjega ministra Maksimosa na beograjsko konferenco zunanjih ministrov. V prvi vrsti od desne na levo zunanji ministri gg. Jevtić in Maksimos, ga. Jevtićeva in ga. Maksimosa.

Za stanovsko in socialno zaščito likovnih umetnikov

Pred ustanovnim občnim zborom Društva likovnih umetnikov dravske banovine v Ljubljani

Ljubljana, 5. februarja

Da ne bo nesporazumljenosti: To je ime nove strokovne organizacije vseh likovnih umetnikov v naši banovini, predvsem seve slovenskih, kar je samo ob sebi umestno, ker drugih z malimi izjemami pri nas ni. Se predno stopi ta nova splošna organizacija v funkcijo, ima že za seboj svojo zgodovino. Snovatelji nove organizacije so se morali spočetka boriti proti razumljivemu nezaupanju nekaterih umetnikov, ki se niso mogli preboleti neslavnega pogina svojega »Strokovnega združenja« ter so mislili da se bo zgodovina te neuspele organizacije ponavljala. Večina njih pa se je že s formelno prijavo sprijaznila z novim položajem in zelo verjetno je, da se bodo te večini priključili še ostali, ko bodo začeli, da nudi novo društvo edino resno možnost izboljšanja obupnega položaja likovnih umetnikov v Sloveniji.

Ne bo škodilo, če objavimo program DLUDB, ki se zrcali iz § 3. in 4. pravil, kakor so bila sprejeta po temeljiti debati na lanskem skupščini likovnikov v »Zvezdi«. Po teh paragrafih je namen DLUDB združiti vse faktične likovne umetnike k skupnemu delu v njih moralno in materialno korist. Med sredstvi v dosegu tega namena naj navedemo samo naslednje: Evidenca brezposelnih ali premalo zaposlenih članov ter priporočanje istih pri javnih ali privatnih interesih; posredovanje pri pristojnih zavodih in vseh pokojniških zaviranjih članov, ki niso nameščeni v stalnih službah; posredovanje med likovnimi umetniki ter državnimi, banovinskimi, in občinskimi zastopniki v svrhu dosega materialnih dobrin v korist svojih članov; posredovanje v pravnih zadevah svojih članov s posebnim ozirom na čuvanje njihovih avtorskih pravic; ustanovitev fonda za nakup cenjenih potrebščin, tiskovin itd. v korist svojih članov; nadalje skrb za izboljšanje razmer pri umetnostnem fondu v vseh solah, kontrola nad premajhnimi honorarji in nad nelojalno konkurenco umetnikov; sestava pravilnika za umetniške natečaje itd. Že iz teh glavnih točk pravil je razvidno, da DLUDB ni umetniško društvo, ki bi prirejalo razstave ter posegalo s tem direktno v presojanje kakovosti dela posameznikov. Takemu in podobnemu delu se hoče popolnoma izogniti, kajti izkustvo prve organizacije je umetnike poučilo, da je tovrstna aktivnost zelo nevarna zadeva, ki ima že v sebi kal razdora. Vse čisto umetniške in splošne zadeve ki se tičejo samo te ali ene skupine, hoče nova organizacija prepustiti umetnikom samim, ki se pa lahko

pod skupnim okriljem združujejo v posameznih grupah ali klubih, ki bi vsi mogli uživati dobroto skupnega lokala in tajništva.

Omeniti bi bilo treba še dokaj kožljivo točko, ki je bila dosedaj navadno kamen spodbite: vprašanje, kdo ima v društvu pristop. Niti spričevala, niti delo v javnosti ne morejo biti za definicijo »poklicnega« umetnika edino merodajni. Zato je lanska skupščina izglasovala širokogrudno sestavljen listu umetnikov, ki se vabijo k vstopu. Nadaljnje sprejemanje je na pripisano novemu odboru, ki bo seveda mogel sprejeti kot nove člane samo one, ki jim je likovna umetnost poklic. Vprašanje kvalitete, ki prihaja v poštev zgolj pri umetniških prireditvah, ne more biti glavno, kjer gre predvsem za ukrepe socialne ga značaja. Reguliralo se bo pa samo ob sebi od primera do primera tam, kjer bodo imele besedo umetniške žirije.

Blagor Delavskega doma za manj imovite sloje

Ljubljana, 5. februarja

Delavski dom na oglu Bleiweisove in Gosposvetske ceste je bil odprt 4. decembra lani, a se že kaže blagodat te odlične socialne institucije. Brige in skrbi za Delavski dom ima poseben kurator, katerega predsednik je občinski svetnik g. Ivan Tavčar, ki ima mnogo zaslug za zgradbo, vodstvo doma je poverjeno upravitelju g. Stanetu Žilici, kuhinja posebej pa gđ. Rozmanovi Sonji.

Vseljevanje stanovanj v Delavski dom se je pričelo 4. decembra in se je do konca leta vselilo v ženski oddelk 33, v moški pa 77 oseb, a na skupnem ležišču je doslej prenočevalo 90 oseb. Delavski dom ima skupno 178 postelj. Od teh uporablja uslužbenstvo Delavskega doma 15 in jih je na razpolago za oddajo v najem z upoštevanjem skupnega ležišča 163. V I. nadstropju (ženski oddelk) je 36 postelj, v II. in III. nadstropju (moški oddelk) pa 80. Po odredbi predsednika kuratorja se je IV. nadstropje, to je velika dvorana, ki je bila prvotno določena za čitalnico, opretilo za skupno dijaško ležišče s 14 posteljami.

V Delavskem domu je nameščenih 25 oseb. V stanovanjskem oddelku je zaposlenih 10 sobaric, in to v vsakem nadstropju po 3, ena pa v skupnem ležišču v prvi kleti. Skupno kopalnico, desinfekcijsko napravo in brivnico v drugi kleti oskrbuje 1 strežnik, centralno kurjavo pa kurjač in njegov pomočnik. Razen tega zaposluje stanovanjski oddelk še enega vratarja, ki vrši službo ponoči in pazi, da vladata v domu red in mir.

Stanovalec Delavskega doma so izključno delavci in zasebni nameščenci. V ženskem oddelku stanujejo po poklicih: za sečne uradnice, trgovske sotrudnice, frizerke, natakarike, šivilje, kuharice, vlagalke itd., v moškem oddelku pa zasebni uradniki, natakariji, litografi in stavci, trgovski sotrudniki, krojaški pomočniki, železostugarji itd. V skupnem ležišču prenočuje dnevno 25 oseb; so to po večini ročni delavci, brezposelniki in drugi. Do 1. januarja se je izselilo samo 1 najemnik. Ker pa je povpraševanje po stanovanjih

v Delavskem domu zelo veliko, se je moralo zavrniti že mnogo prošelj. V smislu snailnega reda se vrši večkratna izmenjava posteljnega perila in so uvedli v domu v veliko zadovoljstvo stanovančev tudi pranje osebne perila, čiščenje čevljev in podobno.

Kuhinja v Delavskem domu je že zdaj na prav dobrem glasu. Glede poslovanja in organizacije kuhinje je pripomniti, da je uveden kartotečni sistem. V skladišču je stalna zaloga nepokvarljivega blaga, iz katerega se črpa vsakodnevna poraba. Lažje je skvarljivo blago se kupuje sproti. Vsa kodnevni jedilni spored določi voditeljica kuhinje in je gostom dnevno na razpolago tri vrste hrane. Četrta litra kave s kruhom 3 Din, pol litra mleka s kruhom pa 2 Din. Pri kosilu so na razpolago juha v poljubni količini, 2 prikuhi in goveje meso s kruhom za ceno 4 Din, kosilo II. vrste z juho, 2 prikuhama in kruhom za 3 Din, kosilo III. vrste z 2 prikuhama in kruhom za 2 Din, juha s hlebčkom kruha pa tudi za 2 Din. Večerja tvori mesna jed z dodatkom in hlebčkom kruha za ceno 4 Din ali samostojna mesna jed s hlebčkom kruha za 3 Din ali 2 prikuhi brez mesa s kruhom enako za 3 Din ali samo 1 obilnejša jed s kruhom za 2 Din. Abonenti imajo pri ceni še gotove ugodnosti.

Gostje kuhinje so doslej po večini zasebni uradniki, trgovski pomočniki, dijakli in drugi. Ker je hrana pripravljena na izredno skrb in higienski način, obenem pa je obilna in okusna, je pričakovati, da bo imela kuhinja čedalje več gostov. Zadovoljnost gostov s hrano se kaže v tem, da posejajo kuhinjo stalno že od otvoritve. Gostom so na razpolago v jedilnicah tudi razni časopisi.

Jugoslovenska kolonija v Franciji

Pariz, 3. februarja

V Franciji je okrog 35 organizacij naših izseljencev, ki pa so vse samo lokalnega pomena. Delokrog teh organizacij je majhen, neznatna pa je tudi moč takih organizacij, ki naj bi se udeleževale pri vsestranski zaščiti članstva. V nekaterih mestih je več organizacij, ki so versko, politično ali kakorkoli opredeljene. Enotna organizacija našega izseljenstva je samo Jugoslovenska kolonija, ki je organizirana in priznana ustanova v vsej Franciji in tudi na področju njenih kolonij. Ta organizacija je priznana od naših in od francoskih oblasti, urejena pa je tako, da nudi pomoč ne samo delavcem, marveč tudi vsem drugim našim rojakom, ki prebivajo v Franciji ali v francoskih kolonijah. Organizacija obstoja že nekaj let in ima organiziranih že več sekcij za stanovske skupine in za posamezne panoge društvenega delovanja. Jugoslovenska kolonija izdaja v Parizu tudi svoje glasilo »Jugoslovenske pariske novine«, ki izhajajo že četrto leto. V prihodnjih dneh se bo vrnil občni zbor te enotne organizacije in je v njem glasilo izšel poziv, naj bi se tudi rojaki ki se oklepajo brezposelnih lokalnih organizacij, uvrstili v kolonijo, da bodo njeni uspehi še večji.

Pod zaglavljem »Naši pokojniki« se spominja glasilo Jugoslovenske kolonije s toplimi besedami pokojnega predsednika kolonije Rudolfa Kavška, o čigar smrti je »Jutro« že poročalo. Velike zaslug za organizacijo Jugoslovenske kolonije pa si je pridobil tudi mizar Bogdan Radulović, ki je letos 18. januarja umrl, star 56 let. V Francijo se je izselil že leta 1906, med vojno pa se je boril na solunski fronti. Takoj po vojni se je spet vrnil v Francijo in je bil ves srečen, ko je bila ustanovljena enotna organizacija jugoslovenskih rojakov.

Pravoslavci na Japonskem

Ljubljana, 5. februarja

Te dni so neki inozemski in domači listi objavili vest, da je bivši japonski vojni minister general Araki stopil v pravoslavno vero. Pravoslavna patriarhija v Sremskih Karlovcih ima točne podatke o širjenju pravoslavne vere na Japonskem. Te podatke je dal ruski episkop Nestor, ki stalno živi na Daljnem vzhodu General Araki ni šele sedaj stopil v pravoslavje, marveč pripada vsa njegova rodina že davno pravoslavni veri. Ime očeta generala Arakija je Danilo Generala je krstil v Tokiu ruski misionar in arhiepiskop, že pokojni Nikolaj. Ker se je general Araki rodil 12. januarja po starem koledarju, je dobil pri krstu ime prvega srbskega svetitelja sv. Save, ki ga Rusi praznujejo na dan 12. januarja. Ruski škof je ob krstu Arakijevi rodbini razložil pomen sv. Save, govoreč pri tem tudi o legendarnem junstvu srbskega naroda. To je bilo zelo

DANES VAM ZAPOJE V PREKRASNI OPERETI SLAVNI TENOR

LOUIS GRAVEUR

V SVOJEM PRVENCU

PEVČEVA LJUBEZEN

ZA ZABAVO SKRBIJO JENNY JUGO, R. A. ROBERTS IN H. H. RIEMANN
TO JE FILM LEPOTE, LEPEGA PETJA IN KRASNH NARAVNIH SLIK

NOV ZEPURAL

Predstave ob 4., 7. in 9.4. zvečer.
Predprodaja vstopnic od 11. do 1/23.

ELITNI KINO MATICA

TELEFON 21-24

všeč roditeljem in kumu in tako je dobil krščenec ime po dnevu svojega rojstva.

Pravoslavje se je začelo širiti na Japonskem že v prejšnjem stoletju. Ruski duhovnik-misionar in poznejši škof Nikolaj je pričel delovati na Japonskem že leta 1861. Sedaj ima pravoslavna cerkev na Japonskem okrog 40.000 vernikov, okrog 50 duhovnikov, dva prosvetna zavoda in seminarje ter več šol za mladino. V Tokiu so si pravoslavci zgradili tudi lepo cerkev, ki pa je bila porušena med strašnim potresom leta 1923. Cerkev sedaj obnavljajo s prispevki, ki jih poštrovnovalno zbirajo japonski pravoslavni verniki.

Ozadje oderuških zastavljajnic

Zagreb, 5. februarja

Preiskava, ki se vodi proti oderuhu Fogliardiju in njegovim znanim in neznanim pomočnikom, da mnogo mislijo tudi o tem, kako oderuhom in drugim izkoriščevalcem tudi občinstvo samo olajšuje delo. Izdatna pomoč je že v srmežljivosti njihovih žrtve, še večjo pomoč pa nudi izkoriščevalcem pohlep po zabavi in luksusu za vsako ceno. Sedaj v dobi splošne krize, ko je toliko brezposelnih in ko so se znatno zmanjšali tudi zaslužki, je bilo vendarle pri noveletnih zabavah v zagrebških lokalnih potrošnih blizu milijon dinarjev. Pri tako visoki številki se mnogi sicer vprašujejo, od kod ljudem toliko denarja v teh težkih časih, ne mislijo pa na to, da so postale zabave in luksuz mnogim prava življenjska potreba, kar tako dobro izkorišča oderuhi in sleparji.

Razkrinkani oderuhi je imel prav, ko je na policiji zatrjeval, da so ljudje sami krivi svojih izgub in njegovega poslovanja sploh. Velik del njegovih klientov so tvorile zagrebške dame, ki hočejo imeti lepe moderne obleke za vsako ceno, mened, da bi v nasprotnem primeru propadel njihov ugled. Značilna je zadeva neke odvetniške soproge, ki je zastavila svoj briljantni prstan, ker ji mož ni dal denarja za novo toaletno. Za prstan je dobila 1500 Din, obvezala pa se je plačati še enkrat toliko za zastavljeni prstan. Žena je podpisala vse in bi sprejela še težje pogoje, samo da bi dobila denar, ki ga je potrebovala takoj in na vsak način. Potem po zabavi je prišel seveda kes, žalost, omedlevice ter iskanje sredstev za rešitev dragoceno sti, ki je postala naenkrat spet neobhodno potrebna. Takih primerov je mnogo in vsi dokazujejo, da oderuštva ne bo konec, dokler ljudje sami ne uvidijo, da razkožje ne predstavlja nobene življenjske vrednosti. Poleg dam pa so najštevilnejši klienti oderuhov tudi mladeniči, ki izmikajo svojim staršem dragocenosti in razne predmete, da si oskrbe zabavo za eno samo noč.

S tem pohlepom po razkožju je zvezani nebroj nepoštenih dejanj na škodo najbližjih. Može prevajajo žene, žene možje, otroci starše in tako se okrog zastavljenega predmeta sprede klopčič intrig, laži in sramote. Pohlep po razkožju pa olajšuje delo tudi tatovom in vlomilcem. Ob raznih vlomskih aferah so nreiskovalni organi že izražali svoje začudenje, da ljudje tako slabo pazijo na svojo lastnino in da tako malomarno zaklepajo stanovanja. Na drugi strani pa se vidi pri raznih zavarovalnicah, kako visoko cenijo meščani svojo lastnino. V primeru vloma zahteva-

jo visoko odškodnino, računajoč najbrže tudi s tem, da je vlomilcu vseeno, če prizna tatvino v vrednosti kakih 8 ali pa do 25.000 Din, ker ga za eno in drugo čaka enaka kazen. Iz tega je dovolj razvidno, da bi mnogi radi nekaj zaslužili tudi na račun vlomov in tatvin. Policijska statistika kaže tudi vsako leto več zelo sumljivih požarov. Ti požari so podtaknjeni zaradi visoke zavarovalnine. Pohlep po denarju in razkožju, ki se udeležuje na ta način, je seveda kakor nalašč za oderuhe in izkoriščevalce.

Potreba večjega zanimanja za tujski promet na Jezer-skem

Jezerško, 5. februarja

Prav piše g. Badiura v brošuri »Zimski vodnik po Sloveniji«, da je Jezerško »značilen zgled, kako malo se potrudimo, da bi bolje spoznali svojo lastno deželo v tujsko-prometnem, specialno zimskospornem oziru. Jezerško je Ljubljani in Zagrebu najbližje in najvišje slovensko alpsko letovišče, slikovito lepa gorska vas, raztresena po prostrani, lepo zavetni, zdravi ravni med silnimi nebotičniki osrednjih Savinjskih Alp in Karavank. Malokdaj megla! Čisti gorski zrak. Sijajna insolacija. Zdrave vode. Veličastna okolica... Idealno smuško večbišče za novince, ki mu ga ni zlepa para v tej bližini Ljubljane glede na obsežnost, slikovitost in ugodno, zanesljivo snežno priliko!« Tako Badiura.

Da ne bo kdo mislil, da se pisatelj moti, ko se pritožuje nad malobrižnostjo, naj povemo, da še skoro dva meseca k temu idealnemu smuškemu večbišču, ki mu ga ni zlepa para, ne vozi avtobus. Tudi tisti, ki so na tem neposredno zainteresirani, se ne zmenijo, da bi poskrbeli za redno avtobusno zvezo. Ne mislimo tu zvrčati krivde na avtobusno podjetje, čeprav bi morali z malo večjim prizadevanjem tudi to lahko nekoliko pripomoglo do boljše zveze, saj je bil na primer 10. januarja na Jezerškem mali Jerasov luksuzni avto prav pri hotelu Kazinu in bi težji voz laže pregalil sneg. To bi se dalo avtobusnemu podjetju sicer oprostiti, kar na tako slabi poti se res voz preveč kvari in pri napeti nezorani poti se res preveč bencina porabi. A kje so tisti interesi, ki imajo pripravljene tujske sobe in po par konj v hlevu, ki bi lahko cesto nekajkrat zorali. Če bi nazadnje občina v ta namen plačala voznike, bi menda tuji že toliko pustili v občini, da bi se to izplačalo.

Do danes pisec teh vrst še ni čital pritožbe v tem oziru. Tudi mi je občinski predstojnik vprašal, ali sem se res pritožil pri oblastvu zaradi začasnega ukinitja avtobusne vožnje na Jezerško, pa sem mu odgovoril, da ni moja naveda s tajnimi dopisi se pritoževati, nego storim to javno v časopisju. Zanimivo je vsekakor, da se tako redki zanimajo za to, da avtobus že vso to zimo ne vozi na to »Ljubljani in Zagrebu najbližje in najvišje alpsko letovišče in idealno smuško večbišče...« Bodi omenjeno, da so se za božične praznike priglasi ali tuji iz zelo oddaljenih krajev, a kaj, ko so prišli samo do Kranja, kjer jih je potem minilo veselje, da bi se peljali v odprtem vozu pet ur daleč, in to še za ceno, kakor je predpisana za zaprt avtobus (30 Din za 30 km; za smučarje cena polovična). Človek bi mislil, da se mora tu že zaradi higijene nekaj ukreniti. Če pride tujec, ki bere v voznom redu, da vozi avtobus na Jezerško, do poštnega vozniaka, mu ta najbrže ne bo razlagal, da v breg ne more hitro voziti in da bo vožnja trajala pet ur. Škoda treh kovačev! In potem mora potnik, ki ni vzel s seboj obleke za tako vožnjo, med potjo stakniti najmanj prehlajenje. Samo malo dobre volje je treba. Vozniki radi zdaj vozijo za 60 Din na dan. Če jih preorje pet po trikrat, bo menda zadostovalo in ne bo stalo več kakor 900 Din, občina bo pa zaslužila od tujeskega prometa precej čez 9000 Din. Pa tudi občanom bo menda všeč, če se bodo v Kranj vozili v zaprtem avtobusu. V. Gošča.

KULTURNI PREGLED

Nov program Tiskovne zadruge

Zaradi notranje reorganizacije se je letošnji založniški program Tiskovne zadruge nekoliko zakasnil. Pravkar se dotikujemo zadnje knjige prejšnjega letnika. »Slovenski protestantski pisatelji«, antologija naše najstarejše proze v redakciji prof. dr. M. Ruplija, so tako rekoč že na poti iz tiskarne in bodo prav kmalu dostavljani naročnikom. V februarju izide še veliki roman Emila Zolais »Germinal« v novem, dovršenem prevodu Alfonza Gspana. Tako bodo obveznosti iz prejšnjega leta izpolnile in naša podjetna založba bo z novim delom nim vzgornim stopila v svoje novo založniško leto, ki se posleji pričena s 1. marcem.

Danes lahko sporočimo prijateljem slovenske knjižice definitivni program Tiskovne zadruge za l. 1934/35. Obsega naslednje točke:

1. Zbirki »Moštri in sodobniki« izideta dve knjigi:
1. Andre Gide, Vatikanske leče. Roman. Prev. dr. Anton Ocvirk.
2. Ivan Olbracht, Haiduk Nikola Suha. Roman. Prev. B. Borko.
3. V novi zbirki »Ljudski romani« sta napovedana dva romana:
1. Aleksander Dumas, Dama s kamelijami. V novem prevodu Borisa Rihteršča.
2. Gunnar Gunnarson, Ljudje na Borzu. Ilandski kmečki roman. Prevala Jož Kozak.
3. V zbirki »Slovenski pisatelji« iz-

ide Prešernovo delo v definitivni kritični izdaji univ. prof. dr. Kidriča. Obsegalo bo dve debeli knjigi.

Zbirka »Slovenske« potje se je morala začasnoma omejiti na dva zvezka, in sicer:

1. Mile Klopčič, Pesmi.
2. Izvirni spis v prozi. Naelov bo še objavljen.

Mimo tega namerava Tiskovna zadruga izdati slovenski prevod znamenite mladinske povesti češkega pisatelja in dramatika Františka Langerja »Pec druge žetec« in za najmlajše čitatelje neobjavljene pravljice po koinega Frana Milčinskega. Žigar Izbrano delo je Tiskovna zadruga sprejela v svoj program za nadaljnje leto.

To so obriši založniškega delovanja Tiskovne zadruge od marca 1934 do marca 1935. Moramo na pričetku še revidirati »Ljubljanski Zvon«, ki jo Tiskovna zadruga izdaja z žrtvami, globoko prepričana, da jo je treba v interesu slovenske kulture držati za vsako ceno.

Prva knjiga (Dumas, Dama s kamelijami) izide že pred Veliko nočjo. Sleherna izmed navedenih zbirke je dana samostojno v subskripcijo. Naročnina s objavi v posameznem oprepektu. Dosedanjim naročnikom in vsem prijateljem lepe slovenske knjižice na lahko sporočimo razveseljivo vest, da si vodstvo

Tiskovne zadruge neumorno prizadeva, znižati cene in omogočiti naročitev tudi slabotnejšim prijateljem dobrega štiva. To velja zlasti za novo zbirko »Ljudski romani«.

O literarni strani novega programa samo nekoliko opazki:

Zbirka »Ljudski romani« je po naslovu novost, po literarni vrednosti pa nomeni potni nazaj. V tej zbirki naj izhajajo književno priznani, vendar pa širokemu čitateljskemu krogu namenjeni romani, med njimi tudi starejši sloj nevinljiv vrednosti. Tako je n. pr. Dumasieva »Dama s kamelijami« izšla pred vojno v slovenskem prevodu (pri Gabrijelu v Gorici). Prevod na je že zdavnaj razprodan in slovenski čitatelji, zlasti pa čitateljice, so že dolgo pogrešali to izredno zanimivo knjižico, ki se vedno po vsem svetu nlemenito zabava tisoče in stotisoče čitateljev. Z obsežnim romanom Gunnarja Gunnarsona se uva v slovensko pravdomno slovo prvi islandski pisatelj. Roman »Ljudje na Borzu« pripoveduje o neodoljivo epifino močjo o življenju trdih kmečkih ljudi vredi prav tako trde, a zdrave sevarniške prirode. Iz tega romana vije tišni poseben duh, ki je pozna naš čitatelj iz kmečkih romanov Knuta Hamsuna in Joh. Boiera in sploh iz skandinavskih literatur.

André Gide, ki ga mnogi smatrajo za največjega francoskega pisatelja sodobnosti, bo v »Moštri in sodobniki« zastopani z enim svojih najboljših spisov, z romanom »Vatikanske leče«. Ivan Olbracht je v »Moštri in sodobniki« v njegov trasi roman o legendarnem haiduku podkarpatskih gozdov Nikoli Suha, roman, ki je bil nagrajen leta

1933. s češkoslovaško državno nagrado, sodi med najboljši v vsej češki literaturi.

Literarno težišče novega programa Tiskovne zadruge pa je Prešeren v redakciji prof. dr. Kidriča. Ras je, da imamo že več izdaj Prešernovih pesmi. Izdaja, ki jo pripravila za Tiskovno zadrugo najboljši poznavalec Prešernovega dela prof. dr. Kidrič, pa bo po svoji temeljitosti in zaključnosti edinstvena in nepr-kosljiva. Kakor smo že omenili, bo obsegala dve debeli knjigi. Uradnik opiše v daljšem uvodu na podlagi vseh dosedanjih izsledkov in dognanj Prešernovo dobo, njegovo življenje in delo. Tekst vseh Prešernovih pesmi bo v tej knjigi najpopolnejši, prav tako korespondenca. Komentar k posameznim pesmim bo obsežen, da, izbrani: podal bo končni izsledk vseh dosedanjih prešernosloveskih proučevanj. Brez komentarja so danes že mnoga mesta pri Prešernu nerazumljiva: komentar bo čitatelju še povzročal težave. Skratka: s Prešernom v redakciji prof. dr. Kidriča in v izdaji Tiskovne zadruge dobimo definitivno kritično izdajo našega največjega klasika, ki se bo lahko merila s takimi izdajami klasikov velikih narodov in bo zato ohranila neoporečno vrednost tudi za prihodnje čase. Tiskovna zadruga se zaveda, da je slovenski literarni potrebni tak Prešeren, zato se ne plaša ogromnih izdatkov, ki jih bo zahtevala dajčina izdaja take standardne slovenske knjižice. Prepričana je, da ne bo hotel noben naš izobraženec pogrešati v svoji knjižnici te do konca izdane največje slovenske pe snika.

Zbirko »Slovenske potje« namerava založ-

nica pozneje izpopolniti in vrniti vsaj na prajšnji obseg, za letos pa si je dovolila omejitve, ki je opravičljiva zlasti glede na visoko stroške za izdajo Prešerna.

Vsi se zavedamo, da so časi težki in da se je treba n-prestano in povezo omejevati. Založnik ne čuti sedanje krize nič manj nego knjižni konzument. Vzlic temu pa je slovenska knjižica potrebna in moramo storiti vse, kar je le možno, da obvarujemo ta najvidnejši organ naše kulture. Kaži knjižica je in ostane nenadomestljiva — kljub radiu in drugim produktom sodobne tehnike — civilizacije. Posebno dobra in vprav nujna je blagovest lepe knjige v sedanjih časih, ko priti nevarnost, da bo skrb za materialne dobrine postala daleč v ozadje potrebo duhovnih dobrin in zaprla ljudem vrelc naplennitajših izpodibud in najvišjega užltka.

Dobro domačo knjižo v noširke sloje! — to je še vedno eno izmed poglavitnih gesel naše kulturne politike. V njegovem znamenju je Tiskovna zadruga pripravila svoj novi program, in zdaj kliče vse prijatelje dobre in lepe knjižice, da se odzovijo njenemu vabilu k naročbi napovedanih knjiž!

Mednarodni festival sodobne glasbe bo letos od 2. do 7. aprila v Firenci. Dva snoreda sta izključno italijanske trije na so mednarodni. Na teh treh so skladbe dvanaestih skladateljev (od devetindvajsetih članic). In sicer sta po tri skladbe priredili Francija in Avstrija, po dve Švica Nemčija in Madžarska, po eno pa ruska emigrantska sekcija (G. Marković), URSS (Boris Schechter). CSR

Foto vse ceneje!

C. R. film 6x9 cm, 8 posnetkov, uporabi rok do junija 1935 ... Din 12.—
Gevaert Express film 4 1/2 x 6 cm, 8 posn., uporabi rok do julija 1934 ... 10.—
1 tuc. Voigtlander Illustra plošč 6 1/2 x 9 cm ... 10.—
1 tuc. Voigtlander Illustra plošč 9x12 cm ... 20.—

Razvijanje vsakega filma 1 Din. Kopija 4 1/2 x 6 cm Din -75, Kopija 6x9 cm 1 Din

DROGERIJA GREGORIČ
dr. z o. z.

LJUBLJANA, Prešernova ul. 5.

1612

Domace v

ženjerja in za arhitekta ter zadrževal, da je dovršil svoje študije v Budimpešti. Preiskava bo morala v prvi vrsti ugotoviti, katero od njegovih mnogih imen je pravo, in kje se je že udeleževal ta nevarni pustolovec.

Veliki tehnični in gradbeni sejem v Leipzigu od 4. do 11. marca 1934. Kakor vsako leto se bodo tudi letos vršila na lipskem pomladnem sejmu tehnično-znanstvena predavanja, katera prireja urad lipškega sejma skupno z vodečimi tehničnimi znanstvenimi združenji. V predavanjih se bodo obravnavala vprašanja visoke gradnje, cestne gradnje, tekstilne tehnike, prehranjevalne tehnike in obratnega gospodarstva. Zveza velikih tehničnih in gradbenih sejmov v Leipzigu daje s temi tehnično-znanstvenimi predavanji najboljšo možnost za pouk tehničnega napredka v vseh strokah.

Otrok išče dela. Otrok bega po ulicah. Oče je doma že nekaj mesecev brez dela. Družina strada. In zdaj išče ubogi otrok za očeta delo. V šestih tovarnah so ga zapodili. Pa ni odnehal. V sedmi se ga je usmilil vratar. Dovolil mu je, da je našel na listek prošnjo za lastnika tovarne. In potem mu je še sam prinesel odgovor: »Oče naj pride jutri na delo!« Do solz boš te ganjeni, ko preberete to delce, ki ga priobčuje druga številka »Žene in dom«, revije za slovensko ženo, ki je izšla te dni.

In takih iz življenja vzetih zgodbe je še več. Tudi za naše male je poskrbljeno, saj imajo svojo posebno urejeno rubriko, kakor v vseh drugih številkih je tudi v tej močni del obilen. Prinaša okusne vzorce otroških oblik in ročnih del. Rubrike »Vezenje«, »Gospodinjstvo«, »Zdravje«, »Perutinarstvo«, »Vrt«, »Večanje« in »Lepotičje«, so kakor vselej polne dobro izbranih prispevkov. Listu je priložena knjiga dr. Karla Petriča: »Bolezni — kako jih spoznamo in preprečimo.« Žena in dom — stane s krojnimi posli in 5 gosposkijskimi knjigami na leto 105 Din. Naroka se pri upravi v Ljubljani, Dalmatinova 10-I.

Ohledele oblike barva v različnih barvah in pisira tovarna JOS REICH.

Iz Ljubljane

70 letnica ugledne gospe. V nedeljo je tiho in skromno praznovala svoj 70. rojstni dan v krogu svojih najdražjih gospa Alojzija Brezgarjeva, vlovila upokojenega nadučitelja. Blega gospe je vse svoje življenje posvetila vzgoji svojih mnogih otrok, dobra dela, ki jih je izkazovala mnogim drugim, pa je vedno prikrivala v svoji veliki skromnosti. Z ljubljeno materjo so praznovali njen jubilej poleg hčer si: novi: novinar g. dr. Milko Brezgar, sreski načelnik v Brezicah g. Mirko Brezgar, vojaški zdravnik v Škofji Loki g. dr. Danilo Brezgar ter bančna uradnica g. Zorin in Metod. Odlični in ugledni slavilni želi mo še mnogo srečnih let!

Koncert Novosadskega ženskega glasbenega združenja v Ljubljani bo v petek 9. t. m. prvič v našem mestu. Zbor bo privedel v teh dneh kratko koncertno turnejo ter obišče mesta Maribor, Zagreb in Ljubljano. Steje 35 članice in uživa velik umetniški sloves. Lani je z odličnim uspehom dovršil vrsto koncertov v bratski Čehoslovski in kritika je imela za njihovo izvajanje najlaskavejše besede. Na ljubljanskem koncertu bo izvajal zbor razne narodne in umetne pesmi naših jugoslovanskih avtorjev. Nastopi pa tudi odlična pianistka ga. Gungjerska iz Novoga Sada. Na koncert opozarjamo vse naše občinstvo, predvsem pa naše narodno žensko. Sedeži so v prodaji v knjižarni Glasbene Matice.

Finzgarjev »Divji lovec« se uprizaril v režiji prof. O. Šesta kot slavna predstava v soboto 17. t. m. ob 20. v dramskem gledališču. V glavnih vlogah gostujeta prava zagrebška drama, naša rojaka g. Nučić in ga. Vika Podgorska. Za to priliko izda Udruženje gledaliških igralcev poseben gledališki list, v katerem bo priobčen pregled 15letnega dela slovenske drame.

Louis Graveur, slavni tenorist, ki poje v prekrasnih opereti »Pevčeva ljubezen« vzbujajo pozornosti ter prevladuje med občinstvom mnenje, da je to najboljši pevec, kar smo jih slišali v našem času v kinematografiji. Vse pozornosti pa je vredna tudi vsebina operete.

Ljubezna na povelje je naslov filma, ki ga bo predvajala ZKD v petek v elitnem kinu Matici. To je vesela opereta, kakor nalašč za predstavo. V par dneh pa pride na vrsto senzacionalni velefilm »King-Kong«, ki se prištevja med največja filmska dela. Veliko zanimanje vlada tudi za ruski izvirni film »Pot v življenje«.

Pri zapeki, krvnem prenapolnjenju trebuha, kongestijah, bolečinah kolčnih živcev, bolečinah v boku, zasoplenosti, hudem srčnem utripanju, migreni, šumenju v ušesih, omotici, pobotosti povzročijo naravna »Franz Josefova« grenčica izdatno izpraznjeno črevesja in osvoboditev od občutkov tesnobe.

Ženski pokret opozarja članico na predavanje društva »Sola in dom«, ki bo v sredo 7. t. m. ob 20. na državnem učiteljskišću. Snov: »Kam z našo žensko mladino.«

Poročila sta se v soboto 3. t. m. gđe. Nada Kostanjevčeva, uradnica banske uprave v Ljubljani, hčerka slovenskega pisatelja g. Josipa Kostanjevca in zasebni uradnik g. Ervin Valentič iz Ljubljane. Čestitamo!

Potrebno pojasnilo. K nedavnemu članku »Devet služkinj v enem mesecu« navajamo še naslednje, da ne bi morda kdo mešal tudi lastnikov hiše v opisano afero. Hišna lastnika nista dala v najem gostilne, ker takega dovoljenja sploh nimata, marveč le poslovne lokale. Koncesionirani posredovalec je lepo priporočil najemnika in njegovo poslovodnjo. Lastnik hiše prebiva stalno precej daleč od Ljubljane in zaradi tega ni mogel kontrolirati navdov. Tudi gostilničar najemnik ni kriv, ker se je pač zanašal na svojo poslovodnjo. Poleg Marice so seveda največ krivi oni gostje, ki so se po polnoči zabavali za zaprtimi vrati. O raznih nerednostih sta hišna gospodarja izvele kmalu po vseh, toda dokazov nista imela. Gostje gotovo ne bi hoteli pričati, ovađa brez dokazov pa bi imela le to posledico, da bi energična Marica tožila zaradi klevete in da bi namesto nje sedaj gospodarja sedela za zamreženimi okni. Nemogoče je bila tudi odpoved lokalov, ker je najemotajalec vezala večletna pogodba. Ko policija toliko časa ni mogla priti Marici do živega, seveda ni mogče misliti, da bi bila lahko hišna gospodarja prepredila afero. Iz lastne iniciative pa sta gospodarja že pred več meseci dala policiji na razpolago hišni ključ, da so lahko policisti potem po polnoči vdrlili v gostilno. Dobro bi bilo, če bi hišni lastniki pri policiji dobili podatke o ljudeh, ki se ponujajo kot najemniki gostilniških prostorov in obratov.

Kolesa v vodi. Delavec Anton Dolinar, stanujoč v Kosezah, je našel te dni v strugi Glinčice, poleg mostu pri Podutku dvojno škoro novih koles od tovarnega voza. Ker tamkaj radi taborijo cigani, je prav verjetno, da so cigani ob kolesi neke ukradli, potem pa pri begu pustili ležati v strugi. Lastnik naj se zgloši na policijski upravi.

Pol šaka mokrega perila ukradene. Izpred stanovanja Antona Gabrijela na Tržaški cesti na Glinčah 18, je odnesel neznan človek v šaka namočeno žensko perilo ter obleko. Škoda znaša okrog 500 Din.

Edina dijaška maskarada v letošnjem predpustu v soboto 10. t. m. ob 20. v Trgovskem domu. Priredi jo starejšinska organizacija Preporoda pod častnim damskim pokroviteljstvom. Čisti dobček je namenjen Endlicherjevemu podpornemu fondu. Vabili so razposlana. Reklamacije naj se javi na SOP Tomanova 3 (Arena Nar. doma). Vstop proti vabilu.

Edina dijaška maskarada v letošnjem predpustu v soboto 10. t. m. ob 20. v Trgovskem domu. Priredi jo starejšinska organizacija Preporoda pod častnim damskim pokroviteljstvom. Čisti dobček je namenjen Endlicherjevemu podpornemu fondu. Vabili so razposlana. Reklamacije naj se javi na SOP Tomanova 3 (Arena Nar. doma). Vstop proti vabilu.

Edina dijaška maskarada v letošnjem predpustu v soboto 10. t. m. ob 20. v Trgovskem domu. Priredi jo starejšinska organizacija Preporoda pod častnim damskim pokroviteljstvom. Čisti dobček je namenjen Endlicherjevemu podpornemu fondu. Vabili so razposlana. Reklamacije naj se javi na SOP Tomanova 3 (Arena Nar. doma). Vstop proti vabilu.

Edina dijaška maskarada v letošnjem predpustu v soboto 10. t. m. ob 20. v Trgovskem domu. Priredi jo starejšinska organizacija Preporoda pod častnim damskim pokroviteljstvom. Čisti dobček je namenjen Endlicherjevemu podpornemu fondu. Vabili so razposlana. Reklamacije naj se javi na SOP Tomanova 3 (Arena Nar. doma). Vstop proti vabilu.

Edina dijaška maskarada v letošnjem predpustu v soboto 10. t. m. ob 20. v Trgovskem domu. Priredi jo starejšinska organizacija Preporoda pod častnim damskim pokroviteljstvom. Čisti dobček je namenjen Endlicherjevemu podpornemu fondu. Vabili so razposlana. Reklamacije naj se javi na SOP Tomanova 3 (Arena Nar. doma). Vstop proti vabilu.

Edina dijaška maskarada v letošnjem predpustu v soboto 10. t. m. ob 20. v Trgovskem domu. Priredi jo starejšinska organizacija Preporoda pod častnim damskim pokroviteljstvom. Čisti dobček je namenjen Endlicherjevemu podpornemu fondu. Vabili so razposlana. Reklamacije naj se javi na SOP Tomanova 3 (Arena Nar. doma). Vstop proti vabilu.

Edina dijaška maskarada v letošnjem predpustu v soboto 10. t. m. ob 20. v Trgovskem domu. Priredi jo starejšinska organizacija Preporoda pod častnim damskim pokroviteljstvom. Čisti dobček je namenjen Endlicherjevemu podpornemu fondu. Vabili so razposlana. Reklamacije naj se javi na SOP Tomanova 3 (Arena Nar. doma). Vstop proti vabilu.

Edina dijaška maskarada v letošnjem predpustu v soboto 10. t. m. ob 20. v Trgovskem domu. Priredi jo starejšinska organizacija Preporoda pod častnim damskim pokroviteljstvom. Čisti dobček je namenjen Endlicherjevemu podpornemu fondu. Vabili so razposlana. Reklamacije naj se javi na SOP Tomanova 3 (Arena Nar. doma). Vstop proti vabilu.

Edina dijaška maskarada v letošnjem predpustu v soboto 10. t. m. ob 20. v Trgovskem domu. Priredi jo starejšinska organizacija Preporoda pod častnim damskim pokroviteljstvom. Čisti dobček je namenjen Endlicherjevemu podpornemu fondu. Vabili so razposlana. Reklamacije naj se javi na SOP Tomanova 3 (Arena Nar. doma). Vstop proti vabilu.

Edina dijaška maskarada v letošnjem predpustu v soboto 10. t. m. ob 20. v Trgovskem domu. Priredi jo starejšinska organizacija Preporoda pod častnim damskim pokroviteljstvom. Čisti dobček je namenjen Endlicherjevemu podpornemu fondu. Vabili so razposlana. Reklamacije naj se javi na SOP Tomanova 3 (Arena Nar. doma). Vstop proti vabilu.

Edina dijaška maskarada v letošnjem predpustu v soboto 10. t. m. ob 20. v Trgovskem domu. Priredi jo starejšinska organizacija Preporoda pod častnim damskim pokroviteljstvom. Čisti dobček je namenjen Endlicherjevemu podpornemu fondu. Vabili so razposlana. Reklamacije naj se javi na SOP Tomanova 3 (Arena Nar. doma). Vstop proti vabilu.

Edina dijaška maskarada v letošnjem predpustu v soboto 10. t. m. ob 20. v Trgovskem domu. Priredi jo starejšinska organizacija Preporoda pod častnim damskim pokroviteljstvom. Čisti dobček je namenjen Endlicherjevemu podpornemu fondu. Vabili so razposlana. Reklamacije naj se javi na SOP Tomanova 3 (Arena Nar. doma). Vstop proti vabilu.

Edina dijaška maskarada v letošnjem predpustu v soboto 10. t. m. ob 20. v Trgovskem domu. Priredi jo starejšinska organizacija Preporoda pod častnim damskim pokroviteljstvom. Čisti dobček je namenjen Endlicherjevemu podpornemu fondu. Vabili so razposlana. Reklamacije naj se javi na SOP Tomanova 3 (Arena Nar. doma). Vstop proti vabilu.

Edina dijaška maskarada v letošnjem predpustu v soboto 10. t. m. ob 20. v Trgovskem domu. Priredi jo starejšinska organizacija Preporoda pod častnim damskim pokroviteljstvom. Čisti dobček je namenjen Endlicherjevemu podpornemu fondu. Vabili so razposlana. Reklamacije naj se javi na SOP Tomanova 3 (Arena Nar. doma). Vstop proti vabilu.

Edina dijaška maskarada v letošnjem predpustu v soboto 10. t. m. ob 20. v Trgovskem domu. Priredi jo starejšinska organizacija Preporoda pod častnim damskim pokroviteljstvom. Čisti dobček je namenjen Endlicherjevemu podpornemu fondu. Vabili so razposlana. Reklamacije naj se javi na SOP Tomanova 3 (Arena Nar. doma). Vstop proti vabilu.

Edina dijaška maskarada v letošnjem predpustu v soboto 10. t. m. ob 20. v Trgovskem domu. Priredi jo starejšinska organizacija Preporoda pod častnim damskim pokroviteljstvom. Čisti dobček je namenjen Endlicherjevemu podpornemu fondu. Vabili so razposlana. Reklamacije naj se javi na SOP Tomanova 3 (Arena Nar. doma). Vstop proti vabilu.

Edina dijaška maskarada v letošnjem predpustu v soboto 10. t. m. ob 20. v Trgovskem domu. Priredi jo starejšinska organizacija Preporoda pod častnim damskim pokroviteljstvom. Čisti dobček je namenjen Endlicherjevemu podpornemu fondu. Vabili so razposlana. Reklamacije naj se javi na SOP Tomanova 3 (Arena Nar. doma). Vstop proti vabilu.

Edina dijaška maskarada v letošnjem predpustu v soboto 10. t. m. ob 20. v Trgovskem domu. Priredi jo starejšinska organizacija Preporoda pod častnim damskim pokroviteljstvom. Čisti dobček je namenjen Endlicherjevemu podpornemu fondu. Vabili so razposlana. Reklamacije naj se javi na SOP Tomanova 3 (Arena Nar. doma). Vstop proti vabilu.

Edina dijaška maskarada v letošnjem predpustu v soboto 10. t. m. ob 20. v Trgovskem domu. Priredi jo starejšinska organizacija Preporoda pod častnim damskim pokroviteljstvom. Čisti dobček je namenjen Endlicherjevemu podpornemu fondu. Vabili so razposlana. Reklamacije naj se javi na SOP Tomanova 3 (Arena Nar. doma). Vstop proti vabilu.

Edina dijaška maskarada v letošnjem predpustu v soboto 10. t. m. ob 20. v Trgovskem domu. Priredi jo starejšinska organizacija Preporoda pod častnim damskim pokroviteljstvom. Čisti dobček je namenjen Endlicherjevemu podpornemu fondu. Vabili so razposlana. Reklamacije naj se javi na SOP Tomanova 3 (Arena Nar. doma). Vstop proti vabilu.

Edina dijaška maskarada v letošnjem predpustu v soboto 10. t. m. ob 20. v Trgovskem domu. Priredi jo starejšinska organizacija Preporoda pod častnim damskim pokroviteljstvom. Čisti dobček je namenjen Endlicherjevemu podpornemu fondu. Vabili so razposlana. Reklamacije naj se javi na SOP Tomanova 3 (Arena Nar. doma). Vstop proti vabilu.

Edina dijaška maskarada v letošnjem predpustu v soboto 10. t. m. ob 20. v Trgovskem domu. Priredi jo starejšinska organizacija Preporoda pod častnim damskim pokroviteljstvom. Čisti dobček je namenjen Endlicherjevemu podpornemu fondu. Vabili so razposlana. Reklamacije naj se javi na SOP Tomanova 3 (Arena Nar. doma). Vstop proti vabilu.

Edina dijaška maskarada v letošnjem predpustu v soboto 10. t. m. ob 20. v Trgovskem domu. Priredi jo starejšinska organizacija Preporoda pod častnim damskim pokroviteljstvom. Čisti dobček je namenjen Endlicherjevemu podpornemu fondu. Vabili so razposlana. Reklamacije naj se javi na SOP Tomanova 3 (Arena Nar. doma). Vstop proti vabilu.

Edina dijaška maskarada v letošnjem predpustu v soboto 10. t. m. ob 20. v Trgovskem domu. Priredi jo starejšinska organizacija Preporoda pod častnim damskim pokroviteljstvom. Čisti dobček je namenjen Endlicherjevemu podpornemu fondu. Vabili so razposlana. Reklamacije naj se javi na SOP Tomanova 3 (Arena Nar. doma). Vstop proti vabilu.

Edina dijaška maskarada v letošnjem predpustu v soboto 10. t. m. ob 20. v Trgovskem domu. Priredi jo starejšinska organizacija Preporoda pod častnim damskim pokroviteljstvom. Čisti dobček je namenjen Endlicherjevemu podpornemu fondu. Vabili so razposlana. Reklamacije naj se javi na SOP Tomanova 3 (Arena Nar. doma). Vstop proti vabilu.

Edina dijaška maskarada v letošnjem predpustu v soboto 10. t. m. ob 20. v Trgovskem domu. Priredi jo starejšinska organizacija Preporoda pod častnim damskim pokroviteljstvom. Čisti dobček je namenjen Endlicherjevemu podpornemu fondu. Vabili so razposlana. Reklamacije naj se javi na SOP Tomanova 3 (Arena Nar. doma). Vstop proti vabilu.

Edina dijaška maskarada v letošnjem predpustu v soboto 10. t. m. ob 20. v Trgovskem domu. Priredi jo starejšinska organizacija Preporoda pod častnim damskim pokroviteljstvom. Čisti dobček je namenjen Endlicherjevemu podpornemu fondu. Vabili so razposlana. Reklamacije naj se javi na SOP Tomanova 3 (Arena Nar. doma). Vstop proti vabilu.

Edina dijaška maskarada v letošnjem predpustu v soboto 10. t. m. ob 20. v Trgovskem domu. Priredi jo starejšinska organizacija Preporoda pod častnim damskim pokroviteljstvom. Čisti dobček je namenjen Endlicherjevemu podpornemu fondu. Vabili so razposlana. Reklamacije naj se javi na SOP Tomanova 3 (Arena Nar. doma). Vstop proti vabilu.

Edina dijaška maskarada v letošnjem predpustu v soboto 10. t. m. ob 20. v Trgovskem domu. Priredi jo starejšinska organizacija Preporoda pod častnim damskim pokroviteljstvom. Čisti dobček je namenjen Endlicherjevemu podpornemu fondu. Vabili so razposlana. Reklamacije naj se javi na SOP Tomanova 3 (Arena Nar. doma). Vstop proti vabilu.

Edina dijaška maskarada v letošnjem predpustu v soboto 10. t. m. ob 20. v Trgovskem domu. Priredi jo starejšinska organizacija Preporoda pod častnim damskim pokroviteljstvom. Čisti dobček je namenjen Endlicherjevemu podpornemu fondu. Vabili so razposlana. Reklamacije naj se javi na SOP Tomanova 3 (Arena Nar. doma). Vstop proti vabilu.

Edina dijaška maskarada v letošnjem predpustu v soboto 10. t. m. ob 20. v Trgovskem domu. Priredi jo starejšinska organizacija Preporoda pod častnim damskim pokroviteljstvom. Čisti dobček je namenjen Endlicherjevemu podpornemu fondu. Vabili so razposlana. Reklamacije naj se javi na SOP Tomanova 3 (Arena Nar. doma). Vstop proti vabilu.

Edina dijaška maskarada v letošnjem predpustu v soboto 10. t. m. ob 20. v Trgovskem domu. Priredi jo starejšinska organizacija Preporoda pod častnim damskim pokroviteljstvom. Čisti dobček je namenjen Endlicherjevemu podpornemu fondu. Vabili so razposlana. Reklamacije naj se javi na SOP Tomanova 3 (Arena Nar. doma). Vstop proti vabilu.

Kadar gre govor o boljši zobni kremi, more biti to le

Doramad

radioaktivna zobna krema.

Vprašajte zobozdravnika!

Vlom v vliomom. Neznani vliomlec je vliomil v podstrešno dvravnico v Beethovnovi ulici 15 in ukradel iz treh nezahranjenih kovčgov Stefanu Štuncu bronasto uro, vredno 1500 Din, črn pol-linder in nekaj oblike, iste noči je najbrž taisti vliomil tudi v dvravnico Marije Vertnikove in odnesel iz kovčga Stanislave Šusterjeve modern damski kostum, pleteno silvo Jopico in blazino v skupni vrednosti 1500 Din. Naslednjo noč pa je prišel še enkrat v hišo ter ponovno vse premetal v Štuhčevi dvravnici.

Nov svetovni rekord bodo postavili taborski fantje, pa ne na sportnem polju, ne, čisto drugačen rekord. Za taborsko maskarado ki ima devizo: v lučkah — v srčkih — bodo naredili ogromno letovco srce visoko 5 m in ravno toliko široko. Polg tega ogromnega srca bo še mnogo manjših, vsako pa bo imelo še svojo lučko, ki ga bo osvetljevala. Načrte za dekoracije je napravil mojster profesor Sič, izdelujejo jih pa bratje in sestre s Tabora. Zato pa, kdor se hoče res dobro zabavati, naj se rezervira za taborsko maskarado.

Četvorko s srčki prirede drevi ob 20. v Delavski zbornici maturanti drž. učiteljske šole ob zaključku letnih vaj. Sonny boy jazz. Vljudo vabljeno.

Plesno športni klub ima namesto drevi, v četrti svoj redni plesni večer. Za člane obvezno, gostje vabljeno.

Društvo »Tabor« bo imelo svoje pustno prireditev v torek 13. t. m. v dvorani Delavske zbornice.

PRIDITE NA

MAŠKARADNI PLES

NA PUSTNO SOBOTO V KAZINO SOKOL II.

Na pustno nedeljo, ob šestnajsti uri v unloško dvorano se deca poturi Atena Vas vabi, otroci predragi, na Ringaraja in smeh, Vas brhke dekle in vedre fantičke, bečice male, rožice zale, škrate segave, kuharce zdrave, mornarje z Jadrana, Martina Krpana, snežne može, iz leota srca, z lutkami Jurčka, črnega zamurčka, petelinčka in putko, balerinko Malutko, mlaje junake in smuške prake, modvedke, lilce, prince perice, kuharčke čedne, dimnikarje poredne, Pavka bedaka, gozdnega spaka, brkate mucone in sladke bontone, cigane ciganke, Dalmatince, Bosanke, čvste Gorenjke, sanjave Dolenjke, Srbe, Črnogorke, Ribnikarje, Primkorce, Veselo bono rajali in ribice lovili, z malinovcem, slaščicami in s krofki se gostijo.

Sokolu v Mostah je daroval g. Ciril Starček, ključavničar državne železnice v Ljubljani, znesek 200 Din, ki ga je plačala ga. Zorka pl. Levčičnikova za poravnavo kazenske zadeve proti njej, ker je g. Starček prostovoljno odstopil od tožbe.

Interesanti se opozarjajo na javno ofertalno licitacijo, ki se bo vršila 10. t. m. ob 10. pri poveljstvu policijske straže uprave policije zaradi nabave uniformskih potrebščin.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlažnost v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblačnost 1-10, 7. padavine v mm, 8. vrsta padavin. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo druge najnižjo temperaturo.

5. februarja

Ljubljana 7, 770,2 —11,0, 32, NE2, 0, —, —; Ljubljana 13, 768,0 —2,0, 55, SSW1, 0, —; Maribor 7, 769,9 —10,0, 90, NW1, 0, —; Zagreb 7, 769,7 —7,0, 85, mirno, 0, —; Beograd 7, 768,8 —7,5, 90, E1, 0, megla, —; Sarajevo 7, 767,1 —3,0, 90, mirno, 10, —; Skopje 7, 766,5, 0,0, 90, E1, 10, —; Split 7, 756,0, 7,0, 65, ESE5, 0, —; Kumbor 7, 754,5, 12,0, 55, E4, 2, —; Rab 7, 760,0, 5,0, 35, ENE4, 5, —.

Temperatura: Ljubljana —, —11,5; —0,5; —; Maribor —3,2; —12,0; Zagreb —1,0; —9,0; Beograd —6,0; —8,0; Sarajevo —3,0; Skopje 5,0; —1,0; Split —, 7,0; Kumbor —, 11,0; Rab —, 4,0.

MAŠKARADA

V LUČKAH —

V SRČKIH NA TABORU

PUSTNA SOBOTA, DNE 10. FEBRUARJA 1934.

(Alojz Haba). Jugoslavija (Slavko Osterc). Daneka, Svedska in Anglija. Zanimivo je, da tokrat ni bila sprejeta nobena skladba kakor ameriške sekcije. Ostrerova skladba, ciklus Gradnikovih pesmi za konstrukt in sodalni kvartet, je na sporedu dne 3. aprila. Za izvedbo sta predvidena naša operna altilietka Franja Bernot - Golobova in ljubljanski kvartet (Pfeifer, Slanič, Šušteršič in Bajda).

Slovaška studija o Ivanu Cankarju. V praskem slovaškem mesečniku »Elán« (januarska številka) je izšel daljši članek Mikulaša Collaka »Ivan Cankar a Slovinske« spisan ob petnajstletnici Cankarjeve smrti. Pisec skuša s kratkimi, a krepikimi poteznimi pokazati Cankarja kot idejnega bojvnika, oznanjevalca lepote, umetnika besede in sloga. Razčlenja Cankarjev subjektivizem njegov filozofski nazor in njegovo etično poslanstvo. Studija je spisana z razumevanjem in ljubeznijo ter sega preko informativne vsebine k zaključni podobli Cankarja umetnika. Obenem pa je ta prispevek mladega slovaškega literata razveselil znak, da se zanimanje za Cankarja vedno bolj širi in poglablja ter da ima »Elán« književnost med mladino slovaških narodov več priateljev in »stevilec« kakor je videti na zunanji Saj Mikulaš Collak ni edin med Slovaki ki ga je zamikal umetniški lik Ivana Cankarja.

O slovenski prozi je izšel v »L'Europe centrale« z dne 13. januarja referat prof. Raymond Warnera.

O Mateju Hubadu priobčuje praška »Čeho-

slov.« - jugoslov. revija v najnovejšem zvezku informativni članek iz peresa J. Chlapeckij G.(orzejevic).

J. K. Strakaty, zaslužni propagator kulturnih stikov med Čehi in Slovenci ter prevajalec iz našega slova, je priobčil v »Čehoslovsko - jugoslovnsko revijo« (9-10.) življenjsko studio o pionirju čehoslovanskega vzajemnosti Janu V. Legi. Slovenski čitatelji poznajo ta akrobno sestavljeni domesek k zgodovini naših stikov iz slovenskega pr. voda, ki je bil nedavno priobčen v tedenskem obzorniku »Življenje in svete«. Iste številki omenjene revije je priložen ponatis iz »Jutra« z dne 28. junija 1933 s prazgodom g. Strakatega »Češko - slovenska kulturna vzajemnost v preteklosti in sedanjosti«. Ne dvomimo, da bo s tem ponatisom iz našega lista ustrezno marškatere mu praktičnemu delavcu za našo vzajemnost.

O slovenski fotografiji je priobčil mesečni mednarodni umetniški fotografije »Galerija« v lannarskem zvezku članek Karla Koclančiča. Spis kaže avtorjevo sporno pero in temeljito poznanje slovenske moderne fotografije. Bil bi vreden, da bi ga ta mednarodna revija objavila v kakem tužim jeziku, saj bi samo tako opozoril vnani svet na našo deželo in zlasti še na slovensko fotografijo, ki se je razvila od pravih umetnostnih oblik. V mednarodnem ilustriranem delu zvezka predstavlja Slovenec Fran Krašovec a svojo tišinsko slovensko krajino v solcu in s kosci na travniku, a cesto, z znamenjem in z vasio ter z gorami v ozadju.

»Srpski književni glasnik« o definitivni izdaji J. Murna - Aleksandrova. V »Srpskem književnem glasniku« z dne 1. februarja poroča Tone Polotkar o izbranih spisih Josipa Murna - Aleksandrova v redakciji Silve Trdinove in v izdaniju Tiškovne zadruge. Pisec hvali izdajo in sklene: »Ovaj največji pesnik slovenačke idile, polja in njiva, ovom č e knjigom, prilikom tridesetodrožnice prvog objavljivanja v zasebnoj knjizi, mnogo lobiti, naročito kod mladje generacije, koja ga, si lom prilike, nije ni dovoljno čitala ni dovoljno uvažavala.«

Nova hrvaška književna revija. V Zagrebu je pričela

Inteligenca in možgani

Eskimi imajo težje možgane od Evropecev, a to ne dokazuje ničesar

V londonskih »Times« se je vršila te dni zanimiva debata o inteligenci in obsegu možganov.

Raziskovalec dr. Gordon, ki je dolgo let meril lobanje zamorskim domaćinom in belokozcem v Kenji, je prišel do zaključka, da ti samo obseg možganov pri belokozcih povprečno višji nego pri domaćinih, temveč da prekaša tudi najvišje številke pri teh. Obseg možganov je vsako eden izmed čimbeljev, ki odločajo o človeški inteligenci, in je zato iz svojih podatkov sklepal, da je popolnoma zgrešeno vsiljevati zamorcem zapadno civilizacijo, ki je ne morejo doumeti in ki jih mora voditi v degeneracijo namestu višje.

K temu vprašanju se je oglašala cela vrsta vodilnih angleških učenjakov, med nji-

mi prof. Huxley, ki je Gordona kritiziral predvsem zaradi tega, ker pri svojih podatkih ni upošteval razlik med spolni, starostnimi dobami in drugimi čimbelji, ki stoje z obsegom možganov tudi v določnem razmerju.

Se huje je pobil Gordonova izvajanja cambridgeski učenjak prof. Haldane. Povedal je v glevnem, da nista teža in obseg možganov nobeno merilo za intelektualne sposobnosti. Po Gordonu znaša povprečni obseg pri zamorcu 1316 cm³, pri Evropecu 1481 cm³. Toda raziskovalec Martin je odkril pri nekem eskimskem rodu povprečni obseg 1563 cm³. Ali izvira iz tega, da bi morali Evropeci degenerirati, če bi ti Eskimi napravili poskus, da jih osrečijo s svojo, na ta način »nedvoumno« dokaza-

no »višjo« kulturo? (Opozarjamo, da prične izhajati v tedenski reviji »Življenje in svet« serija ilustriranih člankov priv. doc. dr. B. Škerija, ki bodo razpravljali tudi o tem zdaj tako aktualnem vprašanju.)

Prestolnica Mandžukua

Iz Tókia poročajo, da se je v zadnjem času potrošilo nad 580.000 funtov za povečanje in oplešavo nove prestolnice Mandžukua. Mesto je dobilo prirastek kakšnih 2000 novih palač, ki bodo rabile seveda predvsem novemu vladarju Mandžurije in njegovim upravnim organom.

Največja elektrarna sveta

V vzhodnem delu Londona so te dni otvorili novo veleelektrarno, ki že preskrbuje 3000 četvornih milj vzhodno od Londona z elektriko. Ta elektrarna je doslej največja naprava svoje vrste na svetu. Stavbni stroški znašajo doslej dva in pol milijona funtov. Nova elektrarna ima dva največja turbo-generatorja na Angleškem in dva največja transformatorja na svetu.

Dr. Fritz Haber

Smrt Nobelovega nagrajenca za kemijo

Kakor poročajo iz Bazileje, je umrl te dni v nekem tamošnjem hotelu Nobelov nagrajenec prof. dr. Fritz Haber v starosti 66 let.

Haber je pripadal tistemu modernemu tipu učenjaka, ki je po svojih raziskovalnih metodah in delovnih smereh najtesneje zvezan s praktičnim življenjem. Njegovo najpomembnejše delo je bila pridelava amoniaka iz vodika in dušika. To je bil kaj važen uspeh, saj je amoniak osnova vseh gnojil. Po njegovi metodi je postala Nemčija n. pr. povsem neodvisna od tujih gnojil, ki jih je morala pred vojno naročati za ogromne milijone, n. pr. čilski soliter. Pod imenom »dušik iz zraka« je postala Haberjeva metoda znana po vsem svetu in tako popularna, kakor le malo drugih pridobitev moderne znanosti.

Haber se je rodil 1868. v Vroclavu (Breslau) in je deloval kot docent na raznih nemških visokih šolah, od l. 1911. pa kot vseučiliški profesor in ravnatelj Zavoda cesarja Viljema za kemijo v Berlinu. Sprva se je odlikoval v področju elektro-

kemije in pridelave čistega aluminija po kemični poti. Proslavil se je z nekaterimi važnimi izumi praktičnega značaja, n. pr. piščalke, ki naj bi avtomatično zaznavale nevarnost plinskih eksplozij v rudnikih. Za svoje največje odkritje, »pridobivanje dušika iz zraka«, so mu leta 1919. priznali Nobelovo nagrado. Danes delajo tudi na Angleškem in v Ameriki po njegovi metodi.

Pred nekoliko leti je svet postal pozoren na njegove poskuse za pridobivanje zlata iz morske vode. Žal se je izkazalo, da vsebuje morska voda premalo te dragocene kovine, tako da se pridobivanje ne rentira.

Haber, ki so ga razen z Nobelovo nagrado, počastili tudi s štirimi častnimi doktorskimi naslovi in s članstvom znanstvenih akademij v Berlinu, Göttingenu, Münchenu, Leningradu, Stockholmu in Harvardu, je zaključil svoje življenje precej žalostno. Po zavladanju hitlerjevskega režima je izrazil svoja mesta v Nemčiji in je umrl kot emigrant v Švici.

Tragedija ruskih stratosfernih letalcev

Rezultati preiskave — Pogreb žrtev

Po naknadnih ugotovitvah o ruskem stratosfernem poletu je dosegel stratosfat »Sirius« 22.000 m višine. Tako visoko se je povzpelo ob 12. uri 33 minut in v tej višini je ostal do 12. uri 45 minut, nakar se je začel spuščati k tlu. Stratosferni letalci so vse značilnosti poleta beležili v posebni dnevnik, katerega so zaključili ob 16. uri 10 minut. Ta čas smatra preiskovalna komisija tudi za začetek katastrofe. Barograf je nehal delovati ob 16. uri 21 minut, kazalci žepne ure Vasenka pa so se ustavili ob 16. uri 23 minut.

ure 10 minut prav dobre volje in da je bila prepričana, da bo srečno pristala na zemlji.

Zanimivo je nadalje, da so se našle znanstvene beležke ponesrečencev v celoti, tako da so znanstveni rezultati poleta prav za prav ohranjeni. Ruska vlada jih je izročila posebni komisiji učenjakov, da jih pregleda in prouči ter objavi rezultate. Predsednik te komisije je znani prof. Molčanov, dalje stratosferni pilot Prokofjev in inženjerja Semenov ter Priluckij.

V soboto so spremenili žrtve stratosfernega poleta na zadnji poti. Nad pol milijona ljudstva je stalo na ulicah, po katerih se je premikal sprevod. Zare s pepelom sežganih ponesrečenih letalcev so bile položene na mrtvaški oder v palači osrednjega izvršilnega odbora v Moskvi. Sprevod se je razvrstil ob 14. popold. na Rdečem trgu ob zidu Kremlja. Vsi trije mrtvi piloti so bili po smrti odlikovani s Leninovim redom, vlada pa je sklenila, da jim na svoje stroške postavi skupen spomenik.

Čudne dijaške demonstracije

Te dni se je pojavila v poslopju realne gimnazije v Lincu policija, ki je prišla preiskat nenavaden dogodek. V osmem razredu, kjer poučuje neki profesor, ki je znan kot veren privrženec Dollfusovega režima, je stala, ki je stopil predavatelj v razred. Na katedru posoda s človeškimi iztrebki. Ekstremisti so po izpovedi dijakov simbolizirali Dollfusovo »Vaterländische Front«. Profesor je zaradi tega napravil ovdobo in policija je prišla štiri dijake, ki so jih odpeljali v zapor.

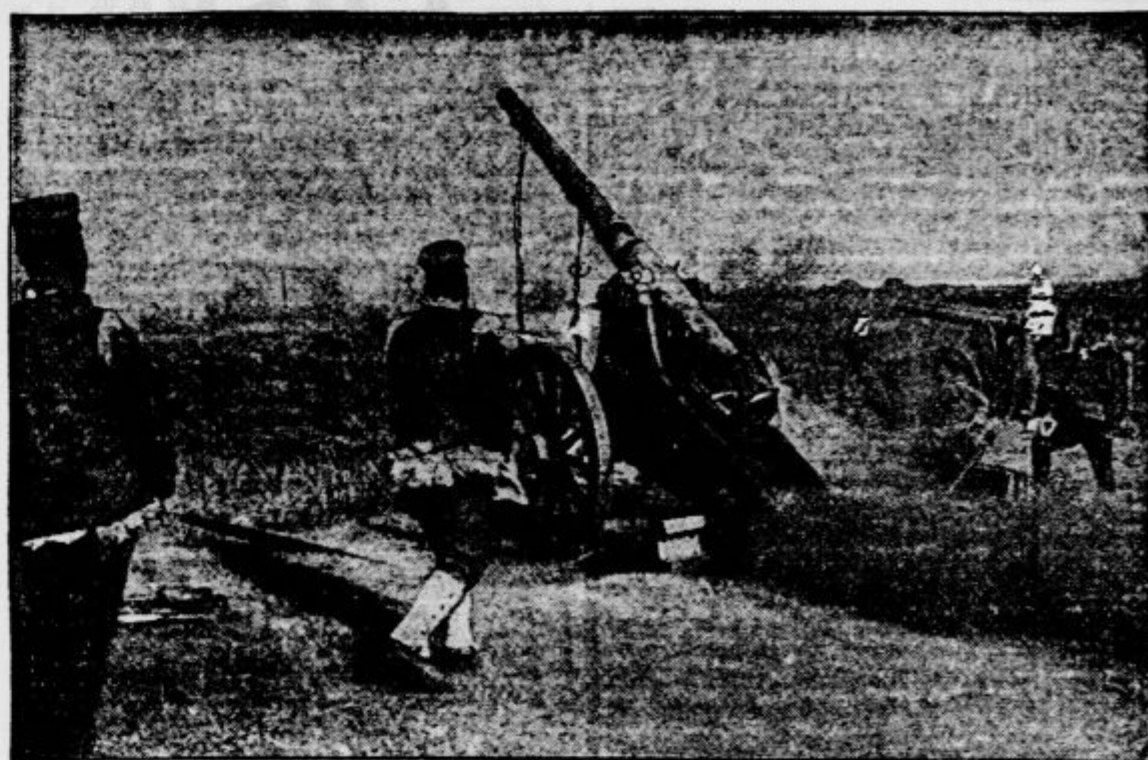
Taisti profesor je predaval tudi v VII. razredu in ko se je prikazal na pragu z znakom Dollfusovega režima, so ga dijaki napadli s besedami: »Strgajte mu znak s obleke!« Vpili so v zboru, tako da je moglo obtožiti ves razred ali pa vsem spregledati to, kar so storili. Obdva dogodka pričata o ne baš razveselilnih razmerah, ki vladajo med šolsko mladino naše sosed.

Potresno razdejanje v Indiji

Prva slika katastrofalnega potresa v Indiji, ki je zahteval okoli 6000 človeških žrtev. Slika kaže pogled na popolnoma razdejano ulico mesta Hongkong

Tridesetletnica izbruha rusko-japonske vojne

Danes pred tridesetimi leti se je pričela rusko-japonska vojna, ki se je, kakor znano, končala z zmago Japoncev. S to zmago je stopila Japonska v vrsto velisil. Obletnico tega dogodka obhajamo v kritičnem času nove rusko-japonske napetosti. Slika kaže japonske vojake pri izstrelitvi zavojevanega ruskega topa

Dva raziskovalca belih lis

Smrt Wellmana in Ellsworthove priprave za raziskovanje južnega tečaja

Iz New Yorka poročajo, da je tam prošil teden preminul ameriški raziskovalec severnega tečaja, 75letni Walter Wellman.

Wellman je bil prvotno novinar in je šel v tem poklicu našel pobudo za svoje poznejše podvige. Posvetil se je raziskovanju severnega tečaja in je organiziral od leta 1894. dalje niz odprav v pokrajine severnega tečaja. Po njegovih navodilih so raziskovalce odpravili Spitzberge (Grumante) in Nansenovo deželo (prejšnjo Franc Jozevo zemljo). Wellman je sam odkril več novih otokov v teh krajih.

Bil je tudi pionir zrakoplovstva in je kot tak skušal l. 1909. preleteti severni tečaj iz Vigobaya na Grumantih. Nabavil si je nalašč za ta podvig zrakoplov »Amerikaa«.

Toda poskus se je ponesrečil. Prav tako mu je izpodletel eksperiment, da bi z zrakoplovom preletel Atlantski ocean. Zadnja leta je živel v New Yorku, kjer je črpal iz svojih doživljajev najinteresnejše spomine ter jih v člankih sporočal javnosti.

Iz Wellingtona na Novem Zelandu prihaja vest, da se pripravlja raziskovalec Lincoln Ellsworth na nov polet čez južni tečaj. Ellsworthovo letalo se je bilo v zadnjem času pokvarilo, tako da je moral raziskovalec ustaviti svojo že započeto akcijo. Letalo so morali dolgo popravljati, zdaj pa se zdi, da je zopet v redu in godno za naloge, ki ga čakajo v bližnji prihodnosti.

V marcu bo Ellsworth baje že tako daleč, da bo lahko podvzel svoj nameravani polet čez južni tečaj. Iz raziskovalčeve okolice javijo, da se kanl Ellsworth vrni s svojih raziskovalnih poletov šele proti avgustu. Oporišče za polete pa si je ustvaril na Deception Islandu. Od tam bo najprej skušal doseči Weddelovo morje, potem pa bo letel naravnost proti taborišču Byrdove Male Amerike, kjer ga bo pričakovala ladja »Wyatt Earp«. Poglaviti na svrha Ellsworthovega poleta bo ugotoviti, če sta Rossovo in Weddelovo morje zvezani med seboj. Raziskovalec bi tudi rad dokončno pojasnil, kje se prav za prav zaključuje gorovje kraljice Maud.

K novi francoski vladi

Jean Fabry
novi vojni minister

Spreminjanje prvin

Po dosedanjih izkušnjah se pridobivanje umetnega zlata ne rentira

V zadnjem času sta presenetila angleška raziskovalca Cockcroft in Walton znanstveni svet z novimi poskusi razbijanja atomov. V Rutherfordovem laboratoriju sta pridobivala energijo iz atomov in spreminjala prvine v druge prvine.

Znanstveni pomen teh poskusov je velik, ker so ponovno pokazali, da je vsa snov v bistvu ista. V posebni cevi sta v stalnem, silno močnem, električnem toku izstreljevala drobce vodika z brzino 8000 do 16.000 km na sekundo proti kakšnemu predmetu. Namesto vodika bi po vsej priki lahko uporabila tudi železo, baker ali kakšno drugo kovino. Z drobci, ki so leteli s takšno brzino, sta lahko brez nadaljnje razbijanja atome nekih prvin in spreminjala te prvine v druge prvine. Atom vodika in atom lit ja sta dala n. pr. 2 atoma helija, fluor in vodik skupaj sta dala kisik in helij.

Praktični pomen teh rezultatov pa je zelo majhen. Spreminjanje prvin v druge

prvine je predrago, niti pridelava najčistejšega umetnega zlata na ta način ne bi krla stroškov. Se manj izdatna je energija, ki se da pridobivati pri takšnem spreminjanju atomov. Porabljena energija ni na noben način manjša od pridobljene.

Namestu divjačine ustrelil lastnega sina

Na posestvu Ekingehofu se je primerila pred nekaj dnevi nenavadna tragedija. Lastnik posestva se je odpeljal s svojim 16 letnim sinom v svoje lovišče. Hotela sta ustreliti kakšnega jelena, kajti poljski čuvaji so zadnji čas ugotovili, da delajo jeleni veličansko škodo na setvah.

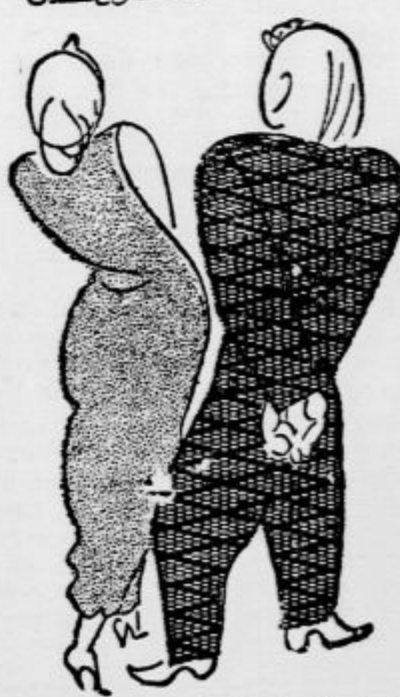
Medtem ko je oče odšel v lovišče, je sin ostal v avtomobilu. Lovci je res preplašil jelene in začel streljati v njih čredo. Streljal je tako vihravo, da ni niti pazil, kam meri. Neki strel je tako izgrešil smer in je zadel namestu jelena posestnikovega sina, ki je stopil iz avtomobila ter se sklonil proti tropu bežečih jelenov. Nesrečni lovec je tako obstrelil svojega sina, da je kmalu po prevozu v bolnišnico umrl.

A NEKDOTA

Karel Poláček je bil sodni poročevalec pri dnevniku »Český Slovan«. Nekega dne si je dal glavni urednik tega lista K. Z. Klimu pribiti na vrata tablico z napisom: »Moj čas je drag!«

Druga dne je našel pod to tablico listek z besedami: »Prodám poceni cel voz prostega časa. Poláček.«

VSAK DAN ENA

»To je zelo lep portret! Ali je to kakšen star mojster?«

»Ne, to je stara dama!«

(»Times« Teguc)

Velikonočni otok — čilska last

Sloviti Velikonočni otok, ki je znan po svojih znamenitih kamenitih plastikah, katere izvirajo od nekega izumrlega ljudstva, je bil te dni proglašen za čilsko last. Velikonočni otok je že doslej dejansko upravljala republika Čile, samo formalno še ni bil proglašen za sestavni del čilske države, čeprav je bil v njeni upravi že celih 46 let.

SPORT

Z državnega prvenstva v Planici

Moštvo bolgarskih tekmovalcev, ki so se to pot prvič udeležili državnih smučarskih tekem in podobnih prireditve v naši državi sploh. Na desni vodja tekmovalcev profesor umetnostne akademije v Sofiji, znameniti bolgarski grafik Vasilij Zaharijev

Skok Norvežana Jahra

Reprezentanca Jugoslavije : reprezentanca Zagreba 4 : 2 (3 : 1)

Zagreb, 5. februarja. Danes popoldne se je odigrala poizkusna tekma naše državne reprezentance z reprezentanco Zagreba, ki jo je državna reprezentanca odločila v svojo korist. Državna reprezentanca je bila vsekakor homogenejša moštvo, vendar se ne more reči, da bi bila v veliki premoči. Zagrebčani so igrali mnogo bolj ambiciozno. Občinstvo je domačine zelo podžigalo. Zagrebčani so ustvarjali nevarne situacije, toda pred golom so skoraj vse zastreljali. Naš narobe je bilo pri državni reprezentanci v kateri se je posebno odlikoval notranji trio Marjanovič, Vujić, Zivković, Bertoncelj ni briljiral, je bil opravič svoj posel dobro. Prvi gol je zabil Vujićevič z glavo v lepi kombinaciji z Zivkovićem in Sipošem. Drugi gol je bil avtogol Rajkovića, ki je odbil ostro žogo Kokotovića v mrežo. Tretji gol za državno reprezentanco je bilo lepo delo Zivkovića, ki je streljal z daljave 20 m. Državna reprezentanca je že vodila 3 : 0, ko je Lolić v lepi kombinaciji z Valjarevićem in Hitrecem znižal na 3 : 1. Kmalu nato pa je Valjarevič zabil drugi gol za Zagreb. Nekoliko minut kasneje je Zivković postavil končni rezultat 4 : 2 za državno reprezentanco. Sodil je dobro g. Bažant.

Naša reprezentanca za vseslovensko prvenstvo na Poljskem

Danes ponoči so odpotovali na Poljsko naši smučarji, da nastopijo tam na vseslovenskem prvenstvu, ki se bo vršil od 8. do 13. t. m. v Zakopanah. Naša reprezentanca nastopi v tile postavi: stajeta Smolej, Knap, Jakopič, Janša, Dečman, kombinirano tekmovalce: Jakopič, Šramel, 2-ovca; tek na 18 km: Smolej, Knap, Janša; skoki: Pačme, Istenič, Dečman, Jakopič, Šramel; slalom in smuk: Helm, Dečman, Praček, Pačme.

Tekmovalce za vseslovensko prvenstvo traja 4 leta ter se uspeh računa po točkah. Prihodnje leto se vrši v Jugoslaviji, nato v Češkoslovaški, potem v Bolgariji. Pkino vodi kot zastopnik saveza dr. Stane Kmet, kot vodja tekmovalcev g. Stane Predalič.

Sportni dan v Ptuj

Na Svečnicah se je vršila pod okriljem SK Ptuj velika smučarska tekma daniške sekcije in mladine. Ker je bil teren za smučanje zelo ugoden, so prišli na svoj račun tako tekmovalci, kakor tudi številno občinstvo. Tekme so se udeležile dame in otroci SK Rapid Maribor, SKM Celje, SK Željezniki, Maribor SK Maraton Maribor, SK Ptuj Sokol Matiča - Maribor, Sokol Maribor, Sokol Sv. Vid, Sokol Ptuj in SPD Prevalje. Skupno je startalo 42 oseb, na cilj pa je prišlo 41 tekmovalcev. Pri tekmah daniške sekcije nad 20 let so bili izid: 1. Krajer Elza (SK Maraton, Maribor) in ga Jospina Skotnik (SK Ptuj) 26:32 Zreb je doletel prvo mesto za Krajerjevo 3. Urh Rija (SMK Celje) 28:10, 4. Steinböck Inga (SMK Celje) 28:20, 5. Heier Greta (SK Rapid) 28:47, 6. Smerdu Ljubica (Sokol Maribor) 30:1. Dame pod 20 let: 1. Soruschina Trouti, 2. Gabrovec Hilda (obe SK Ptuj) Dolžina tekmovalne proge je znašala 4 km 800 m.

Kot drugi so nastopili otroci od 12 do 13 let na 3 km dolgi progi. Kot prvi je prišel na cilj Krasnik Franc (SPD Prevalje) 18.2, Molitor Rudolf (SKP) 18.4, 3. Blanke Viljem (SKP) 18:10, 4. Kostanjevec Ivan (Sokol Ptuj) 18:47, 5. Bradac Janko (SK Maraton) 19:20, 6. Schmiederer Ivan (SK Rapid) 19:31. Nato so startali dekli od 14 do 15 let na 5 km. Na cilj so prišli: 1. Dostal Dušan (Sokol Ptuj) 25:45, 2. Volny Franjo (SKP) 25:58, 3. Bradac Karle (SK Maraton) 26:20, 4. Tiescher Kristijan (SK Rapid) 27:32, 5. Hermak Ferdo (SK Željezniki) 27:56 in 6. Jäger Herman (SK Rapid) 28:57. Razen številne publike je tekmam prisostvoval tudi zastopnik mestne občine Ptuj, staro-

Iz življenja na deželi

Iz Kranja

— Drama »Drobtine«. V sredo 7. t. m. gostuje v dvorani Narodne italinske uredniškovsko društvo »Preporod« z dramo Etbina Kristana »Drobtine«. Režira priznani režiser ljubljanske drame g. Skrbnišek, ki je z mladimi talentiranimi igralci igrano vestno našudiral. Ker je čisti dobiček namenjen v humanitarne svrhe, upamo, da bo občinstvo igrano polnoštevilno posetilo in podprlo delo mladih igralcev.

Iz Novega mesta

— Dijaska organizacija »Prosveta« priredi v torek 6. t. m. ob 20. v veliki dvorani Sokolskega doma javno predavanje profesorja Ferda Kozaka o obisku jugoslovenskih književnikov v Sofiji v januarju letos. Predavanje bo s predvajanjem skioptičnih slik.

Iz Ptuja

— Predavanje. V sredo 7. t. m. ob 20. bo predaval v gremialnih prostorih gimnazijaki ravatelj g. dr. Kovačič o potrebi in koristi obne nabirabe in telesne vzgoje in o potih do nje.

— Sreski cestni odbor v Ptuj je imel te dni plenarno sejo in je obravnaval proračun za leto 1934/35, ki je bil soglasno sprejet. Za kritje primanjkljaja v znesku 431.784 Din je odbor sklenil, da se bo poborila 10 odst. sreska cestna doklada na državne davke. V proračunu je določena večja postavka za dograditev ceste Zavrc-Turški vrh in Jurčovič - Majšperk. Večji znesek je določen tudi za popravilo mostu na Borlu. Proračun je predložen banški upravi v odobritev.

— V planosti so pobivali šipe. Nedavno so popivali v neki gostilni v Bravčevju fantje Pesek Franc iz Orlkove, dalje Pesek Anton, Klep Stefan in Sagadin Stefan, vsi iz Rač. Ko so se ga že precej nabrali, so šli na dvorišče posestnika Mesa-riča Franca v Starošinih, vzeli dvoje gnojnih vil in z njimi razbili petim vaškim posestnikom vse šine in okna. Razgrajči so bili orodni sodišču.

— S krampom po glavi. V noči na 3. t. m. je neki Sabeder Franc iz Kicarja napadel in s krampom po glavi udaril 21letnega kočarskega sina Bezjaka Simona iz iste vasi. Nevarno poškodovanega Bezjaka so preneli v pujsko bolnišnico.

— Kino bo predvajal v sredo in četrtek ob 20. veseli vojaški film »Gospodično poročnico«. Dodatek Ufin tehnik.

Iz Ljutomera

— Prehranjevalna akcija. KJS je s podporo občine in sreskega načelnika pričelo prehranjevalno akcijo za ubožno mladino obseh osnovnih šol. Članice so prevzele po vrsti kuhanje obeda za približno 170 otrok, ki dobivajo tudi kruh. Pohvalna akcija Kolja Jugoslovenski sester bo občutno olajšala budo.

— Neobičajen prirodni pojav smo opazovali 2. t. m. ob 16. ur. Levo od solca proti vzhodu je bilo nekaj takih oblakov in blizu njihovega sonca, nekako eno število kvadranta od sonca se je videla navpična mavrica, ki je trajala več kot četrt ure. Pihal je rahel severovzhodnik.

— D. M. V. POLJU. Koncert, ki ga je priredil naš Sokol 3. t. m. v šolski dvorani, ki jo je dal vedno uslužni šolski upravitelj g. Mihelič na razpolago je sijajno uspel. Na sporedu so bila izključno le dela skladatelja Mihe Rožanca, glasbenega vodje našega sokolskega društva. Ta koncert nam je šele pokazal, da smo imeli v svoji sredi, v našem Sokolu kulturnega delavca na glasbenem polju, na katerega moramo biti ponosni. Na sporedu so bili solspevi, violinske solotočke, zbori in baletni ples. Zbrano občinstvo je z vsem razumevanjem in pozornostjo sledilo deloma prav teži glasbi. Po vsaki točki je oduševljeno nagajalo izvajalce z navdušenim odobravanjem in ploskanjem. Od violinskih točk so najbolj ugalje mladinske skladbe, ki so tako ljubke in melodiozne, da bi jih igral vsak violinist z veseljem in vsem užitkom. Tudi ostale violinske točke zlasti pa fantazija improvizirala »Iz jugoslovanskih gajev in logove so zelo ugalje. G. Jermolj je nedvomno dober violinist, le premalo je imel časa, da bi svoj program dobro našudiral, tako pa je moral na škodo prednašanja vse preveč paziti na note. Kona večera pa je bila nedvomno konzervatoristka gđ. Sokova, ki je s svojim krasnim sopranom, z izvrstno šolanim glasom in z visoko tehnično sposobnostjo odpele prelepa I. in II. Intermezzo, ter zelo težki, komplicirani a prav izvrstno komponirani Magnificat. Najbolj privlačna točka večera pa so bili baletni plesi, ki jih je plesala rutinirana baletna plesalka simpatična gospa Janjčeva, članica onerenga baletnega zbora. Posebej je pokazala svoje znanje v »Baletni sceni in smo tudi zelo občudovali težko mimiko, ki jo je podala z vso lahkoto v plesu na skladbo: »Halo - Radio Ljubljana«. V »Valse elegante« pa je nastopila s svojim partnerjem g. Vodopijem, članom onerenga baletnega zbora. Ples je bil podan mojstrsko. Najtežjo nalogo pa je dobro rešil oktet železničarskega glasbenega društva »Sloga« ki je pel težke Rožančeve zборе. Posebno hvalo in priznanje zasluži tudi g. Mirko Premelič, ki je tako lepo in čustveno odpele solo partije v zborih. Soliste je spremljal na klavirju diskretno z vso fino in razumevanjem skladb g. dirigent Heri Svetel, ki mu gre vse priznanje, saj je predvsem njegova zasluga za visoke uspehe, ki so jih dosegli solo točke. Res deležni smo bili glasbenih užitkov, kakršnih se nam v naši občini še ni nudilo. Hvaležni smo zato Sokolu in še bolj pa odličnim gostom, ki so izvajali spored koncerta. Sokol se je na najlepši način oddolžil skladatelju Rožancu. Po koncertu se je vršil prijateljski sestanek v gostilni pri Dimniku. Vrstili so se govori, ki so podčrtali velik uspeh koncerta ter slavili skladatelja Rožanca. Pripravi smo, da bodo navdušujoči govorj starost Trošta g. Masija in skladatelja Rožanca rodili tudi uspehe tako da bomo vsaj parkrat leto deležni prvovrstnih koncertov. — Jutri praznuje tolski upravitelj g. Viktor Mihelič svoj 30 rojstni dan še ves čil in vnet za napredek v naši občini. Želimo, da bi nam tudi še dolgo ostal.

— ORMOZ Kolesarsko društvo »Drava« je eno od najbolj agilnih ormoških društev. Vsestranski uspeh sta imeli njegovi gledališki predstavi v soboto 10 t. m. pa bo priredilo »Sportno maskerado«, ki bo gotovo najprijetnejši pustni večer.

Sokolstvo

Smrt Antonina Kroupe

V Pragi je preminul star sokolski delavec dr. Antonin Kroupa. Širšemu krogu Sokolov mogoče njegovo ime ni tako poznano, ker je delal na tistem, toda dr. Kroupa je dal sokolskemu telovadnemu orodju sedanjost moderno obliko.

Ko je bil 1888 izvoljen v društvo Smihov I, kjer je načelniškoval br. Jindra Vanček, za orodjarja, se je lotil z veliko vneto študija, kako popraviti in izboljšati tedanje primitivno telovadno orodje. Zlasti se je izkazal z novo konstrukcijo droga, ki ga sedaj srečujemo po vseh naših telovadnicah. Polagoma je izboljšaval tudi drugo orodje, pokazal je veliko spretnost pri izdelovanju načrtov za telovadnice in mnogo sokolskih društev je zgradilo svoje domove po njegovih načrtih. Velika vna pa mu je narekovala, da se loti tudi vprasanja sokolskih letnih telovadišč in sokolska društva so se okoristila tudi z njegovimi načrti. V celoti je izdelal 160 načrtov za domove in telovadnice, dalje za 84 osnovnih in 161 in 81 srednjih šol ter 44 učiteljskih. Načrtov za letna telovadišča pa je izdelal 90, med njimi za ona v Nimborku, Prostějovu, Taboru itd. V znak zasluge v tej stroki je bil leta 1924 pozvan v državno komisijo za normalizacijo telovadnic in telovadišč. Vrh je svoje posle v telovadnici, sodeloval pa je tudi z bratom Karlom Vaníčkem pri sestavljanju sokolskega muzeja ter mnogo pripomogel, da je danes ta sokolska ustanova tako vzorno urejena.

Pot Sokola vodi v telovadnico

Omenili smo važni progias češkoslovaškega sokolskega vodstva na vsa društva in župe ob Novem letu. V njem je bilo zlasti poudarjeno, da se mora telovadno delovanje klubov svoji sedanjosti veličini še veliko bolj poglobiti. Dolžnost vsakega Sokola, ki se pravilno udeležuje v organizaciji, bodi, da se udeležuje telovadnega dela.

Kakor čitamo v župnem vestniku pizenjske župe, so župna vodstva pravilno razumela apel zveznega vodstva. Zadnja številka citiranega lista pozivlja člane in članice k rednemu delu v telovadnici. Župno starešinstvo, ki ga vodi kot starosta br. dr. Augustin Šip in kot načelnik br. Štrunc, pa je šlo še dalje. V februarju je številičko budo priložili statistični zbirnik, kjer bo moralo vsako društvo točno poročati, kako je članstvo reagiralo na poziv zveznega vodstva. Vsekakor je to zdrav pojav samokritike in prvi korak, da se bo delo še bolj poglobilo. Pizenjska župa, ki velja danes za najštevilnejšo v COS, ima preko 17.300 članov, od teh pa jih ne telovadi nad 14.000, med njimi okrog 4000 članice. Razumljivo je, da je med njimi mnogo takih, ki sicer prav kravro potrebujejo telesnega razmaha, ki jim ga nudi telovadnica, sokolska telovadišča in razne igre, pa se odtegujejo delu iz raznih razlogov. Upravičeno podčrtuje članek uvodnika, da so izgovori mnogokrat prazni in zlasti naglašja, da Sokolstvo od takozvanih podpornih članov pravzaprav nima ničesar, ker mu oni sicer nudijo denarno pomoč, toda Sokol bi jim rad to povrnil v obliki koristne telesne vzgoje.

Smatramo, da bi tudi pri nas bilo zelo potrebno, da se vse župe pričnejo prav resno pečati z večjo, smotreno propagando za večji poset telovadnic, ker je bolj imeti več Sokolov v resničnem delu, kakor pa tisoče na papirju.

44. letna skupščina sokolskega društva v Zagorju se je vršila pred dnevi v Sokolskem domu. Otvoril jo je starešina Poljsak in se spomnil med letom preminulega zastavonoše Lovra Turka. Nadalje se je zahvalil darovalcem, ki so pripomogli, da je bila sokolska deca za Miklavža tako lepo obdarovana. Zahvalil se je zlasti dr. Zarniku, banovinskemu svetniku Birolli, Weinbergerju, rudniškemu ravnatelju Biskupskemu in drugim, ki so socialno akcijo lepo podprli. Iz poročil funkcionarjev je posneti, da je društvo marljivo delovalo. Letni telovadni prostor so člani naredili brezplačno sami. Telovadišče bo leto otvorjenj v novo upravo so bili izvoljeni naslednji bratje: starešina Poljsak, I. namestnik Korbar II. namestnik Mrnuh Polde, načelnik Klun, I. namestnik Mrnuh Ivan, II. namestnik Kušar Matko, načelnica Klunova Darinka, I. namestnica Rakova Justa, II. namestnica Legnar Fini, prosvetar Kalen, tajnik Murovič, blagajnik Stepišnik, matrikar Ivanc in devet odbornikov in namestnikov, zastavonoši Turk Jože in Firm Ivan, gospodar Mrnuh Ivan.

Delovanje novomeškega sokolskega krožja v l. 1933. Okrožje ima 14 edinic, in sicer društva v Novem mestu, Toplicah, Strazi - Valtj vas, St. Jerneju, Kostanjevici, Skočjanju, Bučki in Mirni peči, a čete v Smihelu, Karteljevem, Smarijeti in Beli cerkvi in v St. Petru in Prečni, ki sta bili ustanovljeni letos. Okrožje ima 642 članov, 165 telovadcev, 239 članice. 60 telovadnic.

vedk. 119 moškega naraščaja, 67 ženskega naraščaja, 489 moške dece in 209 ženske dece; vseh pripadnikov 1990 (v letu 1932. pa 1536). Vsa društva so priredila svoje letne nastope, okrožno nastop pa je bil v Kostanjevici. Prosvetno delo pokazuje napredek. V okrožju je bilo med drugim 85 predavanj, 85 društvenih večerov, 19 gledaliških predstav, 1 lutkovna predstava, 44 izletov, 8 koncertov, 10 proslav, 15 akademij in tako naprej. Knjižnice imajo Novo mesto, St. Jernej, Kostanjevica, Mirna poč in Toplice, po nekaj knjig pa še par edinic. Vseh knjig je 3187. Čitateljev je bilo 1065. Delovanje pa v splošnem ovira pomanjkanje primeren prostorov za telovadbo, letnih telovadišč in sposobnih vaditeljev.

Smučarsko tekmovalstvo Sokola v Novem mestu je bilo v petek 2. in v nedeljo 4. t. m., in sicer v smuku na daljavo. Tekmovalci so se udeležili deca, naraščaj in moško članstvo. Doseženi so bili prav dobri časi poedincev. Ob zelo veliki udeležbi gledalcev se je javila v petek dopoldne na startu sokolska deca (23), ki je imela presmuditi progo 2,5 km. Prvo mesto med mlajšo dečo (od 9 do 12 let) je dosegel Vrančič Miran v času 0.19.20; drugi je bil Durini Milan 0.19.32 in tretji Petrič Zarko 0.19.84. Starejša deca (12 do 14 let): prvi Čigoj Franc 0.16.32, drugi Rifelj Danilo 0.16.57 in tretji Preželj Jože 0.17.7. Prav tako se je ob največjem zanimanju izvršilo tekmovalstvo moškega naraščaja in članstva. Na start se je prijavilo 15 naraščajnikov, ki so imeli prevoziti progo 10,5 km. Prvi je privozil na cilj kot mlajši naraščajnik (14 do 16 let) mladi Stepišnik Roman v času 0.54.57, drugi Kobe Janek 0.56.43, tretji Kalčič Svetozar 0.58.58. Od starejših naraščajnikov je privozil prvi Kopač Ivan 0.56.56, drugi Malič Jože 0.57.57, tretji Moravec Pavel 0.58.55. K tekmovalstvu članov se je prijavilo 14 tekmovalcev. Proga je znašala 14 km. Kot prvi je privozil na cilj v čilem razpoloženju Adam Karol v času 1.8.30, drugi Stepišnik Jože 1.9.43, tretji Rezelj Miha 1.11.38.

Zimske priprave za lahko atletiko. V Pragi v Tyrševem domu se je lani jeseni pričelo s smotrenim pripravljanjem tekmovalcev v lahki atletiki. Pred božičem je obiskovalo te tečaje, ki jih vodijo bratje Sterc, Pehaček in Vikoupl od 85 do 90 borcev. Za božič se je začelo prenehalo z vežbanjem, sedaj pa je znova pričel pouk, ki se vrši za pripadnike vseh praških žup enkrat tedensko. Po temeljitih pripravah tekom zime bodo omenjeni borci lahko častno zastopali sokolske barve na Tyrševih igrah v septembru.

1000 Din plačam

ako Vam

„Radio Balzam“

ne odstrani: kurjih oces, bradavic, trde koze, ozeblin, bul itd.

Prosim 1 lonček »Radio Balzama«, ki sem ga že pred nekaj leti imel in mi je dobro pomagal. Valentin Pirtovski, Skorno, pošta Šostanj. Zahtevajte v Vašo korist povsod samo »Radio Balzam«. Po pošti pošlje s garancijo: 1 lonček za 10 Din (predplačilo). Na povzetje 18, dva 28 in tri 38 Din.

R. COTIČ

Ljubljana VII., Kamniška 10a (Janševa)

VSAK GOSTILNIČAR IN RESTAVRATER postreže s pristnim

BERMET - VINOM

Dobi ga že v sodčkih od 50 l naprej pri MARINKOV, SREMSKI KARLOVCI Najizvrstnejše zdravilno vino z Fruške gore

Komfortno

stanovanje

v sredini mesta, v III. nadstropju, obstoječe iz 5 sob, poselske sobe, kopalnice in drugih pritlikin se odda 1. maja.

Naslov v ogl. odd. »Jutra«.

Znižane cene zimskemu blagu!

Flaneta za perilo od 7 Din, barhentil od 10 Din, volneno modno blago od 20 Din, perilni baržunji od 18 Din, zimske rjuhe od 30 Din, flanela odeje od 40 Din naprej. Na zalogi tudi novodobno pomladansko blago za plašče in kostume od 30 do 120 Din v vseh modernih barvah in desenh.

F. I. GORICAR, Ljubljana, Sv. Petra c. 29.

Potrži globoke žalosti naznanjamo pretužno vest, da je naša nad vse dobra mama, tača in babica, gospa

Gomzi Marija

posestnica

danes, dne 5. februarja 1934, v 65. letu starosti, po mukepolnem trpljenju, previdna s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zaspala. Pogreb nepozabno bo v sredo, dne 7. t. m., ob 15. uri od hiše žalosti na domače pokopališče.

V Ormožu, dne 5. februarja 1934.

Zalujoče hčerke: Mici por. Barth, Iva por. Polak, Marta por. Trstnjak, Ela por. Milinarič, Pepca por. Rozman; zeti: Barth Boleslav, Polak Franjo, Trstenjak Ivan, Milinarič Franjo, Rozman Janko ter vnuki in vnukinje: Milena, Bojan, Branko, Martica, Milan, Boris, Marija, Marian. Zdislava in Franček. 1613

Citajte tedensko revijo ŽIVLJENJE IN SVET

A. Christy

SKRIVNOST EKSPRESNEGA VLAKA

Roman

23. P O G L A V J E

Domnevo

Natanko ob enajstih se je zglasil Poirot v van Aldinovem hotelu. Milijonar je bil sam.

»Točni so kakor zmerom, gospod Poirot,« je van Aldin pozdravil detektiva.

»Točnost in red sta dve lepi čednosti. In zdaj — k stvari.«

»Zastran vašega domisleka?«

»Da, zastran mojega domisleka,« se je nasmehnil Poirot.

»Pred vsem bi rad še enkrat govoril s spletično.«

»Izvrstno.«

»Ali je tu?«

»Da, tukaj je.«

»Prosim!«

Van Aldin ga je radovedno pogledal. Pozvonil je, in čez nekaj minut je stopila spletična v sobo.

Poirot jo je pozdravil s svojo običajno vljudnostjo, ki je pri tujih njenega stanu vselej dosegala nameravani učinek.

»Dobro jutro, gospodična Masonova. Prosim, izvolite sesti.«

»Hvala lepa, sir,« je spakljivo rekla Masonova in sedla na skrajni rob stola. Na pogled je bila bolj suha in skisana kot kdaj poprej.

»Samo nekaj bi vas vprašal,« je prišel Poirot. »Pokazali so vam grofa de la Roche. Pravite, da bi utegnil biti tisti, ki je prišel v vlak, da pa ne veste zanesljivo.«

»Zato, ker gospoda nisem videla v obraz.«

»Seveda! Popolnoma razumem, da vam je težko potrditi. Dva meseca ste služili pri gospe Ketteringovi, jelite? Kolikokrat ste v tem času videli gospoda?«

Po kratkem pomišljanju je spletična odgovorila: »Samo dvakrat, sir.«

»Zdaj pa dobro pazite, mademoiselle. Odkod veste, da tisti, ki je v vlaku govoril z gospo, ni bil gospod Kettering?«

»Gospod Kettering? Na to nisem niti pomislila.«

»A vendar ste slišali, da je bil vaš gospod takisto v vlaku. Po tem takim bi bilo zelo naravno, če bi bil on tisti, ki je govoril z gospo.«

»A gospod v vlaku je moral priti od zunaj. Obleden je bil za cesto: površnik je imel in mehak klobuk.«

»Tako je, mademoiselle; a pomislite malo. Vlak je bil pravkar dospel na Lyonsko postajo. Mnogo potnikov je stopilo na postajni pločnik, da bi se nekoliko izprehodili. Tudi vaš gospod je hotel tako storiti in je bila v ta namen gotovo oblekla svoj kožuho — nasti plašč.«

»Res je, sir,« je pritrdila spletična.

»Nu vidite! V vlaku je vroče, zunaj na postajnem pločniku pa mraz. Gospod vzame plašč in klobuk, in ko stopa ob vlaku, zagleda mahoma pri razsvetljenem oknu gospo Ketteringovo. Dotlej ni niti slutil, da je v vlaku. Seveda stopi v voz in gre k njenemu oddelku. Gospa presenečeno vzklikne, ko ga zagleda, in hitro zapre vmesna vrata, zakaj razgovor je bil nabraže jako zasebnega značaja.«

Naslonil se je nazaj in opazoval, kako so jele njegove sugestivne besede vplivati. Moral je dati dekletu časa, da se privadi novega gledanja na stvar. Ko je nekaj trenutkov napeto premišljevala, je

rekla: »Mogoče bi že bilo, a doslej nisem mislila na to. Gospod Kettering je velik in temnolas in res da tudi enake postave kakor tisti možki v vlaku. Da, mogoče je, da je bil on.«

»Hvala lepa, mademoiselle, to je vse. Da, še nekaj. Izvlekel je cigaretnico, ki jo je bil tudi Katarini že pokazal. Ali je ta cigaretnica last pokojne gospe?«

»Ne, sir, ni njena — razen če — —«

Videti je bilo, da ji je zdajci prišlo nekaj na um.

»Nu?« je hrabro rekel Poirot.

»Mislija sem, sir — a to je seveda je domneva — če bi jo bila gospa kupila, z namenom, da jo je podarila gospodu.«

»A, tako.«

»Ali mu jo je tudi dala, seveda ne morem reči.«

»Nu, to je zdaj res vse, mademoiselle. Do svidenja!«

Ada Masonova se je diskretno umaknila in tiho zaprla vrata za seboj.

Poirot je s komaj opaznim nasmeškom pogledal van Aldina. Milijonar je bil ves poparjen.

»Ali res mislite — da je bil Derek?« je vprašal. »Dosej je vendar vse kazalo, da je storilec grof. Ali ne? Ko so ga tako rekoč in flagrantni zasačili z dragulji!«

»Ne!«

»Kako da ne? Ali niste sami rekli —«

»Kaj sem vam rekel?«

»Čelo pokazali ste mi dragulje.«

»Nisem vam jih pokazal.«

Milijonar je buljil vanj kakor iz uma.

»Pravite, da mi niste pokazali rubinov?«

»Nisem vam jih pokazal.«

Cene malim oglašom

Zenitve in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za štiro ali za dajanje naslova Din 5.—. Oglaš trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.—. Po Din 1.— za besedo se zaračunajo nadalje vsi oglaš, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kama«, »Auto-motor«, »Kapital«, »V najemu«, »Posest«, »Lokal«, »Stanovanje odda«, »Stroja«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obste in »Less« ter pod rubrikama »Trgovski potniki« in »Zasluzke«, če se z oglašom nudi zaslužek, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod tema rubrikama išče zaslužka ali službe, plača za

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din u znakmah

vsako besedo 50 par. Pri vseh oglaših, ki se zaračunajo po Din 1.— za besedo, se zaračuna enkratna pristojbina Din 5.— za štiro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglaš socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za štiro ali za dajanje naslova pri oglaših, ki se zaračunajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—. Najmanjši znesek pri oglaših po 50 par za besedo, je Din 10.—, pri oglaših po 1 Din za besedo pa Din 15.—. Vse pristojbine za male oglašje je plačati pri predaji naročila, ostoma jih je vpslati v pismo obenem z naročilom.

Potniki

Kdor išče mesto potnika, plača za vsako besedo 50 par; za dajanje naslova ali za štiro 3 Din. Kdor sprejema potnika, plača besedo po 1 Din; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (5)

Zastupnika

dobro uvedenega kod ekportera drve industrije Ljubljane i Kranjske, vrnog, teži veliko spedičionu podurdu. Ponudbe hitro na oglašni oddelk »Jutra« pod »Arhimed«. U obzir doleže re. Faktanti so pošto verimati u drmoj etrucl. 2287-5

Zastopnika

za Slovenijo, močane etrucl. Kdor vrnog, teži veliko spedičionu podurdu. Ponudbe hitro na oglašni oddelk »Jutra« pod »Arhimed«. U obzir doleže re. Faktanti so pošto verimati u drmoj etrucl. 2287-5

Trg. potnik

upravljen v zvezki letovnic, sprejema ved vrnog, teži veliko spedičionu podurdu. Ponudbe hitro na oglašni oddelk »Jutra« pod »Arhimed«. U obzir doleže re. Faktanti so pošto verimati u drmoj etrucl. 2287-5

Putnike

agilne, za savim nov re. Kdor vrnog, teži veliko spedičionu podurdu. Ponudbe hitro na oglašni oddelk »Jutra« pod »Arhimed«. U obzir doleže re. Faktanti so pošto verimati u drmoj etrucl. 2287-5

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za štiro pa 3 Din. (1)

Kontoristinj

zmožno hrvatskega in nemškega jezika, dobro stroje-pisko in etrucl. Kdor vrnog, teži veliko spedičionu podurdu. Ponudbe hitro na oglašni oddelk »Jutra« pod »Arhimed«. U obzir doleže re. Faktanti so pošto verimati u drmoj etrucl. 2287-5

2 brivska pomoč.

provenatna, eden dober od-dulor, sprejemam. — M. Haei Gudarov, Trbi. 3214-1

Brivski pomočnik

provenatna, ki zna dobro odulirati in dobru etrucl. Kdor vrnog, teži veliko spedičionu podurdu. Ponudbe hitro na oglašni oddelk »Jutra« pod »Arhimed«. U obzir doleže re. Faktanti so pošto verimati u drmoj etrucl. 2287-5

G. Th. Rotman:

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Hlapca

dobrega, pridnega in zmožnega, ki je vajen za mošejnega dela in opravljanja živine, im

deklo

ki se poleg drugega razume tudi na krmiljenje moličev, sprejema teleposstvo. Naslov v oglašnem oddelk »Jutra«.

Pisarniška moč

prodajalec(a) ali podobno, ki vloži gotovino, ki bo zavarovana. Udeleženec službo v Zagrebu. Ponudbe z navdno vrnog, teži veliko spedičionu podurdu. Ponudbe hitro na oglašni oddelk »Jutra« pod »Arhimed«. U obzir doleže re. Faktanti so pošto verimati u drmoj etrucl. 2287-5

Plačl. natakarija

je karjelo, za vedle poduje v Sloveniji sprejemam. — Ponudbe hitro na oglašni oddelk »Jutra« pod »Arhimed«. U obzir doleže re. Faktanti so pošto verimati u drmoj etrucl. 2287-5

Knjigovodlo

blagajnika karjelo zmožno etrucl. Kdor vrnog, teži veliko spedičionu podurdu. Ponudbe hitro na oglašni oddelk »Jutra« pod »Arhimed«. U obzir doleže re. Faktanti so pošto verimati u drmoj etrucl. 2287-5

Zavaroval. uradnik

dobro organiziran, provenatna, eden dober od-dulor, sprejemam. — M. Haei Gudarov, Trbi. 3214-1

Pouk

Beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za štiro pa 3 Din. (4)

Krojni tečaj

zmožno hrvatskega in nemškega jezika, dobro stroje-pisko in etrucl. Kdor vrnog, teži veliko spedičionu podurdu. Ponudbe hitro na oglašni oddelk »Jutra« pod »Arhimed«. U obzir doleže re. Faktanti so pošto verimati u drmoj etrucl. 2287-5

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za štiro pa 3 Din. (2)

Slasčičarski in med. pomočnik

agilni, mlad, vrnog, teži veliko spedičionu podurdu. Ponudbe hitro na oglašni oddelk »Jutra« pod »Arhimed«. U obzir doleže re. Faktanti so pošto verimati u drmoj etrucl. 2287-5

G. Th. Rotman:

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Bili, Bobijev sin

Z 20 do 30.000 Din

in gotovini ledom službo inkaasanta, ekledišenka, trgovskega pomočnika, ali potnika za Ljubljano. V postev pridejo samo tiste žime, ki morejo dati po polno jamstvo za kaveljo (vknjžba na prvo mesto poverstva). Ponudbe na oglašni oddelk »Jutra«.

Vrtnar

semečki, 37 let star, do-bro vzrzan v etrucl. Kdor vrnog, teži veliko spedičionu podurdu. Ponudbe hitro na oglašni oddelk »Jutra« pod »Arhimed«. U obzir doleže re. Faktanti so pošto verimati u drmoj etrucl. 2287-5

Kateri gospod

bi hotel preskrbiti službo ali kakor koli pomagati mladi vdovi, oburjeni. Naslov v oglašnem oddelk »Jutra«.

Šiviljska pomočnica

marljiva, isto zaposliva. Naslov v oglašnem oddelk »Jutra«.

Prodaj

Oglaš trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za štiro pa 3 Din. (6)

Gostiln. štedilnik

na tri pločle, in razen gostilniški inventar (stole, mize in kredence) poceni prodaja Zupančič, Olovski cesta 9.

Svetilko

za jedilnico in nov veliki šah prodam. Naslov v oglašnem oddelk »Jutra«.

Kratek klavir

(Steingl.) dobro obnove, otroški voziček in 2 vrnog, teži veliko spedičionu podurdu. Ponudbe hitro na oglašni oddelk »Jutra« pod »Arhimed«. U obzir doleže re. Faktanti so pošto verimati u drmoj etrucl. 2287-5

Avto, moto

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za štiro pa 3 Din. (10)

Avto Domot

4 cilindrenski, prodam na drzbi dne 7. II. ob 12. uri v Celju. Zavedna št. 36, za Din 2000. 3223-10

Kupim

Oglaš trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za štiro pa 3 Din. (7)

Polhov kape

razprodaja po polovčni vrednosti, verimati kote plačuje po vsaki cen. — Zdravil, Ljubljana, Flori-janska 9. 3165-7

Cinele

kupi Slavko Rape, Bled. 3147-7

Kapital

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za štiro pa 3 Din. (16)

Najkulantnejša posojila

dajemo na vse vrste vele bank. vrednotne papirje vojno škodo. Izravne bo. Bistova posojila in na karjelo blago. Vrnog, teži veliko spedičionu podurdu. Ponudbe hitro na oglašni oddelk »Jutra« pod »Arhimed«. U obzir doleže re. Faktanti so pošto verimati u drmoj etrucl. 2287-5

Ureditev dolgov

edne in izvenredne poravnave, konkurzne zadeve, apeljava, vodstvo, revizije in etrucl. Kdor vrnog, teži veliko spedičionu podurdu. Ponudbe hitro na oglašni oddelk »Jutra« pod »Arhimed«. U obzir doleže re. Faktanti so pošto verimati u drmoj etrucl. 2287-5

Sestavo bilanc

izdelano prevečnov in kalkulacij, nabavo kreditov, ureditev in likvidacij, konkurne zadeve, vse iz govku-obrtno informacij in druge etrucl. Kdor vrnog, teži veliko spedičionu podurdu. Ponudbe hitro na oglašni oddelk »Jutra« pod »Arhimed«. U obzir doleže re. Faktanti so pošto verimati u drmoj etrucl. 2287-5

Halo, posestniki

gotovnega denarja! 60 m oddaljena od glavne goledovja Maribora in neposredno Posočje v Narodnem domu eta še 2 naj-lepše etrucl. Kdor vrnog, teži veliko spedičionu podurdu. Ponudbe hitro na oglašni oddelk »Jutra« pod »Arhimed«. U obzir doleže re. Faktanti so pošto verimati u drmoj etrucl. 2287-5

Vrednote

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za štiro pa 3 Din. (35)

Vsakovrstno zlato

kupnje po najvišjih cenah CERNE — juvelir Ljubljana, Wolfova ulica 3

Oblacila

Oglaš trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za štiro pa 3 Din. (13)

Perzljanski plašč

nov, provenatna, eden dober od-dulor, sprejemam. — M. Haei Gudarov, Trbi. 3214-1

Elegantne maske

posodim. Ljubljana, Prule, Umpermanova ulica 5. 3193-13

V Kranju

oddam s 1. marcem etrucl. Kdor vrnog, teži veliko spedičionu podurdu. Ponudbe hitro na oglašni oddelk »Jutra« pod »Arhimed«. U obzir doleže re. Faktanti so pošto verimati u drmoj etrucl. 2287-5

Samsko stanovanje

komfortno, obstoječe iz 2 sob. kopalnica in predelne, oddam takoj ali za maj. Naslov v oglašnem oddelk »Jutra«.

Stanovanje

Stirisob. stanovanje, v vrnog, teži veliko spedičionu podurdu. Ponudbe hitro na oglašni oddelk »Jutra« pod »Arhimed«. U obzir doleže re. Faktanti so pošto verimati u drmoj etrucl. 2287-5

Stanovanje

Stirisob. stanovanje, v vrnog, teži veliko spedičionu podurdu. Ponudbe hitro na oglašni oddelk »Jutra« pod »Arhimed«. U obzir doleže re. Faktanti so pošto verimati u drmoj etrucl. 2287-5

Stanovanje

Stirisob. stanovanje, v vrnog, teži veliko spedičionu podurdu. Ponudbe hitro na oglašni oddelk »Jutra« pod »Arhimed«. U obzir doleže re. Faktanti so pošto verimati u drmoj etrucl. 2287-5

Stanovanje

Stirisob. stanovanje, v vrnog, teži veliko spedičionu podurdu. Ponudbe hitro na og